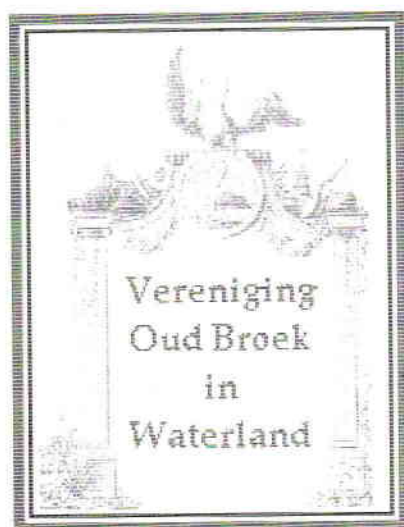

VERENIGING OUD BROEK IN WATERLAND

Verslag over het jaar 2008

Op de omslag: Het historische moment van 'opsteken eerste nieuwe Geertje Pols lantaarn' op maandagavond 7 april om 20.00 uur. Zie: 'Overige activiteiten' en 'Veranderingen in het dorpsbeeld'. Foto gemaakt door Ria Houweling-Bouwman, voor het jaarlijkse fotoboek 'Waterland in Beeld'.

Inleiding

Het is mij een eer om als nieuwbakken bestuurslid en voorzitter de inleiding te mogen verzorgen van het jaarverslag over het afgelopen verenigingsjaar. Ik heb nooit kunnen denken ooit nog eens voorzitter van Oud Broek te zijn.

Met de ledenvergadering van 2008 zijn grote wijzigingen opgetreden in de samenstelling van het bestuur. Zo traden uit het bestuur Huub Kesselaar, Han te Boekhorst en Willem de Vries en werd hun plaats ingenomen door Atsie Drijver-Hoogland, Hillebrand Kuiper, Jaap Wortel en ondergetekende. Jaap Wortel, de voorzitter, moest het bestuur in juli alweer verlaten, waardoor ik in mijn huidige positie terechtkwam. Dit zijn drastische personele veranderingen, waardoor het best even wennen was in het begin, maar dankzij de ervaren Werncke Husslage en de enthousiaste Jan Maars, is het bestuur nu druk aan het werk als een geroutineerd team.

Er is veel gebeurd in het afgelopen jaar. In april 2008 zijn historische lantaarnpalen in de oude dorpskern geplaatst, waarover uiteraard meer in verschillende delen van dit jaarverslag. Op de valreep van het jaar gaf de gemeente te kennen ook in de oude straten van Broek Zuid historische straatverlichting te willen plaatsen.

Het initiatief van de vereniging om de muziktent in het Havenrak te herbouwen is met veel enthousiasme ontvangen. *W3 architecten* assisteert de vereniging belangeloos bij de uitvoering van dit project. Op 10 december 2008 is de bouwvergunning bij de gemeente aangevraagd. Voorjaar 2009 zal gestart worden met het verzamelen van de benodigde gelden.

Frouke Wieringa volgde in 2008 J.W. Niemeijer op als redacteur van de Broeker Bijdragen. In verband met straatverlichting, Wilheminatempel en onze overige plannen, gaan wij u wat vaker informeren over de stand van zaken. Naast het jaarverslag en de Broeker Bijdragen, zullen wij enkele keren per jaar *Oudbroek.nl* bij u bezorgen, met nieuws uit de vereniging en het dorp.

Enkele bestuursleden zijn druk bezig om de collectie te fotograferen en te digitaliseren om deze naderhand op de website te plaatsen. Een collectie, die dankzij de inzet van eerdere bestuursleden bijeen is gebracht. En nu ik als bestuurder veel meer betrokken ben bij de vereniging, kom ik er achter dat er in de 43 jaar van haar bestaan, heel veel goed werk is verricht. Veel dank zijn wij dan ook verschuldigd aan onze voorgangers in het bestuur van Oud Broek en vooral aan de pioniers van de vereniging. Een van die pioniers, J.W. Niemeijer, heeft enkele herinneringen aan het eerste begin van de vereniging genoteerd. Dat verhaal vormt het *Intermezzo* van dit jaarverslag, waaraan op de middenpagina een opsomming van de bestuursleden door de jaren heen vooraf gaat.

Voormalige Pastorie 'Kerkplein 11-12' weer in volle glorie aan het Havenrak.

Tenslotte attendeer ik op de toelichting 'muurgedichten' (Buitenweeren), die te vinden is onder *Veranderingen in het dorpsbeeld*. De vormgeving van de muurgedichten heeft verrassend veel raakvlakken met de cultuurhistorie van Broek in Waterland. Veel meer dan u waarschijnlijk op het eerste gezicht heeft gedacht!

Ik zeg u toe om samen met de collega bestuurders goed op de winkel te passen en waar mogelijk het draagvlak onder alle Broekers te verbreden.

Februari 2009

Namens het bestuur,
D. Broeder, voorzitter

Bestuur en Jaarvergadering

Bestuurswisseling op maandagavond op 7 april 2008, aftredende bestuursleden staand achter het nieuwe bestuur.

Op 7 april 2008 werd de 42ste algemene jaarvergadering gehouden. De notulen treft u aan op de volgende pagina's van dit jaarverslag. Voorafgaand aan de deze algemene ledenvergadering werd (in het bijzijn van de burgemeester, dorpsgenoten en media) de eerste van 41 'Geertje Pols' lantaarnpalen onthuld cq. Onstoken.

Zoals vermeld in de inleiding, is het bestuur aanzienlijk veranderd. Bij de bestuurswissel ontving dhr Te Boekhorst, de voorlaatste burgemeester van de gemeente Broek in Waterland, wegens zijn grote verdiensten voor de vereniging het erelidmaatschap.

Per 31 december 2008 was het bestuur als volgt samengesteld:

- Voorzitter (<i>bestuurslid sinds 2008</i>)	Dhr D. Broeder ¹
- Penningmeester/wnd. voorzitter (<i>bestuurslid sinds 2008</i>)	Mw A. Drijver - Hoogland ²
- Secretaris (<i>bestuurslid sinds 2008</i>)	Dhr H.J.F. Kuijpers ³
- Publiciteit (<i>bestuurslid sinds 1997</i>)	Dhr W.J.G. Husslage
- Algemeen bestuurslid (<i>sinds 2005</i>)	Dhr J. Maars ⁴

¹ **Voorzitter:** Hageweer 39, 1151 ER, Broek in Waterland. Tel: 020-4033032

² **Penningmeester:** Buitenweeren 17, 1151 BE, Broek in Waterland. Tel: 020-4031201
Bankrekeningnr. Vereniging Oud Broek: 31.07.02.194.

³ **Secretariaat:** Heems Weer 58, 1151 EX, Broek in Waterland. Tel: 020-6838360.

⁴ **Rondleidingen, etc.:** Keerngouw 16, 1151 BC, Broek in Waterland. Tel: 020-4031118 / 06-53923773

In eerste instantie werd de voorzittershamer overgenomen door Jaap Wortel. Deze werd onverwacht gevraagd Wethouder van de gemeente Waterland te worden. Omdat die functie niet te verenigen is met het voorzitterschap van onze vereniging, zag hij zich genoodzaakt de voorzittershamer in juli 2008 alweer neer te leggen. De eveneens net aangetreden Dick Broeder nam vervolgens de functie van voorzitter op zich.

Een actueel overzicht van de samenstelling van het bestuur, vindt u op de website van de Vereniging Oud Broek: www.oudbroek.nl. Onder de knop 'Contact' in het hoofdmenu (rechts bovenaan) treft u onder 'Bestuur' een lijstje met de namen en bijbehorende onderwerpen van de bestuursleden, inclusief Email-adressen en telefoonnummers. Een bijzondere rol wordt vervuld door Frouke Wieringa. Hoewel formeel geen lid van het bestuur, neemt zij, als nieuwe redacteur van de Broeker Bijdragen, ook aan de vergaderingen deel en draagt daar haar steentje bij.

In 2008 nam het ledental toe van 381 (op 31 december 2007) tot 439 (op 31 december 2008)! Van de leden zijn er 358 woonachtig in Broek in Waterland (waaronder de twee ereleden: Dr. J.W. Niemeijer en J.P. Mars), 24 wonen in andere kernen van de gemeente Waterland, 17 in Amsterdam (waaronder het nieuwe erelid: H.G.M. te Boekhorst) en de overige 40 wonen verspreid door heel Nederland, tot in de provincie Groningen aan toe. Het ledental groeide vooral tijdens de Oud-Hollandse markt van de Broeker feestweek op zaterdag 16 augustus 2008. Er konden op dat moment bijna 70 nieuwe leden worden genoteerd. In het najaar zorgde een rondgang langs de leden, die nog niet hadden betaald, daarentegen voor een kleine afname van het ledenbestand. De ledenadministratie is nu weer geheel *up to date*.

Mede dankzij de inspraakreactie van de Vereniging Oud Broek blijft de monumentale boom (grote boom links op de foto) waarschijnlijk behouden bij aanleg van het nieuwbouwwijkje 'Eilandweg', zie: Overige activiteiten onder c).

Naast haar eigen financiële middelen beheerde de vereniging ook in 2008 een **Bomenfonds**. Uit dit fonds kunnen bijdragen worden verstrekt voor het aanbrengen of verbeteren van groene elementen in en rond Broek in Waterland.

Notulen van de 42ste jaarvergadering

Maandag 7 april 2008 om 21.15 uur in het Broekerhuis, Leeteinde 16.

Aanwezig: Dhr F.H. Kesselaar (voorzitter), Dhr H.G.M. te Boekhorst (vice voorzitter), Dhr J. Maars, Dhr W.J.G. Husslage, Dhr W. de Vries en een 30-tal leden van de Vereniging Oud Broek.

1) Opening.

Dhr F.H. Kesselaar opent de 42ste jaarvergadering en heet de aanwezigen hartelijk welkom.

2) Notulen van de 41ste jaarvergadering, gehouden op 31 mei 2007.

De notulen zijn opgenomen in het jaarverslag over 2007 en worden zonder wijzigingen goedgekeurd. Met dank aan de notulist dhr W. de Vries. Wel merkt de voorzitter op dat de suggestie in dit verslag om de websites van Oud Broek, Dorpsraad en Broeker Gemeenschap te combineren niet tot verdere uitwerking is gekomen.

3) Jaarverslag over 2007: De voorzitter geeft een toelichting.

Dhr Kesselaar neemt de aanwezigen mee langs de verschillende hoofdstukken van het jaarverslag over 2007 en brengt verschillende punten nog eens onder de aandacht. De samenstelling van het bestuur staat op de agenda en komt nog uitgebreid aan de orde. Het bestuur is zeer tevreden met de ruimte voor de collectie. Er wordt op dit moment gewerkt aan het digitaliseren van het fotomateriaal, waarover hopelijk later dit jaar meer kan worden meegedeeld. Er zijn enkele kleine uitbreidingen van de collectie geweest. Enkele betrokken leden meldden ons een correctie ten aanzien van de gemelde quilttentoonstelling van eigen werk van mw Bruigom-Six ter gelegenheid van haar 80ste verjaardag. Deze vond plaats in de Nederlands Hervormde Kerk in Broek in Waterland. De quilttentoonstelling, die enkele jaren later werd georganiseerd in Monnickendam, stond hier volkomen los van.

Het verslag en de bijlagen van onze vertegenwoordiger in de CSDB (Commissie Stads- en Dorpsbeheer) laten weer eens zien hoeveel er blijft veranderen in en nabij de historische kern van het dorp. Het is een eeuwig spanningsveld tussen behoud en ontwikkeling; de Vereniging Oud Broek blijft daarbij op het vinkentouw zitten. Het Ontwerp bestemmingsplan is nu de tweede fase ingegaan; dit zal in de nabije toekomst veel van onze aandacht opeisen.

4) Financieel verslag: kascommissie 2007 en benoeming kascommissie 2008.

Dhr Te Boekhorst neemt het woord in de rol van penningmeester en meldt dat de kascommissie, bestaande uit mw A. Drijver en dhr L. van der Voort op 13 maart 2008 de financiële administratie over 2007 hebben gecontroleerd. De commissie stelt voor het jaarverslag goed te keuren en decharge te verlenen aan de penningmeester. Mw Drijver verlaat statutair de kascommissie, waarbij dhr J. van Doornik zich aanbiedt als vervanger. Dhr L. van der Voort blijft nog één termijn in functie. De penningmeester bedankt tenslotte de leden die dit jaar hun bijdrage reeds hebben gestort.

5) Mededelingen van het bestuur 2007 en 2008:

Van de bestuursleden is dhr J. Maars periodiek aftredend en herkiesbaar. Drie andere bestuursleden, die de vereniging jarenlang in verschillende functies hebben gediend, hadden aangegeven hun bestuursfunctie op deze ledenvergadering 2008 te beëindigen. Het betreft de heren F.H. Kesselaar (voorzitter; in het bestuur sinds 2003), H.G.M. te Boekhorst (penningmeester, vice-voorzitter, voorzitter; in het bestuur sinds 1997) en W. de Vries (secretaris; in het bestuur sinds 2003). Als kandidaat bestuurslid hebben zich gemeld: Mw A. Drijver, dhr H. Kuijpers, dhr J. Wortel en dhr D. Broeder. De voorzitter meldt dat mogelijke tegenkandidaten voor het bestuur zich nog kunnen melden; waar door de aanwezigheid geen gebruik van wordt gemaakt.

Dhr Kesselaar grijpt zijn laatste minuten in de rol van voorzitter aan om terug te blikken op de vijf jaren, waarin de aftredende bestuursleden de kern van het bestuur hebben gevormd. Niet alleen groeide een steeds bredere aandacht voor 'behoud, herstel en verantwoordelijke ontwikkeling' van het beschermde dorpsgezicht, maar ook voor de leefomgeving van (Broek in) Waterland in het algemeen. Juist in de achterliggende jaren werden de contacten met de gemeente nadrukkelijk versterkt. De bestemmingsplanprocedure, het ontloederingsproject en individuele bouwplannen waren aanleiding om adviezen of bezwaren in te brengen, in samenwerking met de CSDB.

Ook het Groenbeleid heeft steeds meer aandacht gekregen, met name door de inbreng van dhr De Vries. De gemeente is nu duidelijk meer genegen om het groen in het beleid een vaste plaats te geven. De voorzitter beveelt het nieuwe bestuur aan dit te continueren en zich blijvend sterk te maken voor het veenweidegebied en de groenvoorzieningen (met name bomen) in het dorpsbeeld.

Als hoogtepunten in de voorgaande jaren noemt de voorzitter de grootse viering van het 40 jarige jubileum in 2005 en de tentoonstelling rond de Open Monumentendag van 2007. Voor onze collectieve dorpsgeschiedenis attendeert hij op betrokkenheid van de jeugd (basisschoolprojecten) en het succes van 'de wederopstanding van historische dorpsfiguren' zoals Neeltje Pater, Harmen Bakker en Cornelis Schoon op zaterdag 28 mei 2005. (De voorzitter weet dan nog niets van het 'hoog bezoek' bij het volgende agendapunt!)

Vervolgens neemt de voorzitter afscheid van zijn collega's met de opmerking dat hem is verzocht vooral niet teveel 'veren op hoeden te steken'. Publiciteitsman Werncke Huslage noemt hij onvermoeibaar, creatief en optimistisch. (Het jaarverslag komt toch altijd weer nét op tijd af!) Niet te stuiten in zijn plannen en ideeën, zoals in zijn streven naar een historische Broeker straatverlichting. Secretaris Willem de Vries levert grote inzet voor overleg met de gemeente, vooral de groenvisie ligt hem na aan zijn hart. Hij heeft de vereniging het digitale tijdperk binnengeleid. Hij is aanstichter van de Email cultuur binnen Oud Broek en van www.oudbroek.nl. Organisator Jan Maars is nog niet zo lang bestuurslid, maar van meet af aan een geweldige motor in de uitvoering van de Broekermarkt, tentoonstellingen, etc. Het tandem Jan en Werncke bleek bijvoorbeeld onmisbaar voor de jubileumviering en het lantaarnpalen project. Ten slotte Han te Boekhorst, oud burgemeester van Broek, 11 jaar penningmeester en waarnemend voorzitter. Han was én is zeer betrokken bij zijn Broek in Waterland. Huub Kesselaar be-

dankt hem van harte voor zijn inzet en vooral ook het duo-voorzitterschap, waarbij hij nog eens benadrukt dat Han en hij in de afgelopen 5 jaar slechts één keer van mening verschilden.

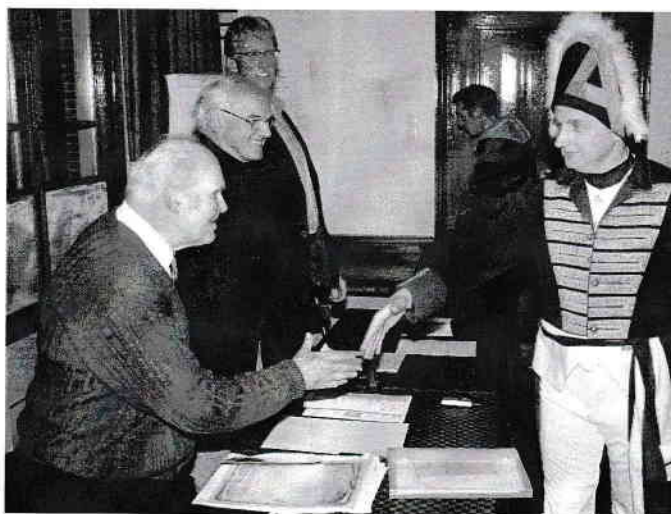
De voorzitter heeft het zittende bestuur gepolst en unaniem kwam men tot de conclusie dat Han te Boekhorst het erelidmaatschap verdient, hetgeen bij acclamatie door de vergadering is bevestigd. Vervolgens spreekt ook dhr Te Boekhorst een woord van dank uit voor deze geste van het bestuur. Hij stelt als eerste vast dat hij al 10 jaar illegaal bestuurslid is, vanwege zijn huisvesting in Amsterdam-Noord. Niet volgens de statuten, maar wel volgens het huishoudelijk reglement. Hij meldt verder tevreden te zijn over het gewijzigde profiel van Oud Broek, dat nu meer betrokken is bij het dorp en een minder elitair aanzien heeft. Hij wenst de vereniging het allerbeste en zal zo nu en dan nog graag zijn diensten aanbieden.

6) Overdracht van bestuursfuncties.

Dhr J. Maars wordt voor drie nieuwe jaren herbenoemd en ook alle kandidaat bestuursleden (dhr J. Wortel, mw A. Drijver, dhr H. Kuijpers en dhr D. Broeder) worden bij acclamatie benoemd.

Juist op dat moment komt Keizer Napoleon Bonaparte in hoogst eigen persoon het Broekerhuis binnenstormen (gespeeld door Willem Englebert). Het betreft een ludieke actie van de bestuursleden Werncke en Jan, om de drie aftredende bestuursleden nog eens in het zonnetje te zetten. Voor de leden een 'bijzonder herkenbaar moment', want ook op de jubileumviering van 28 mei 2005 vormde Napoleon de apotheose van de festiviteiten.

Met prachtig Frans accent en grappen makend over de moeilijke Nederlandse achternamen (Napoleon heeft begin 19^e eeuw zelf die achternamen verplicht gesteld), deelt de Franse keizer een Legion d'honneur uit aan Huub, Willem en Han. Napoleon had zo'n erepenning voor bewezen diensten als eens uitgereikt aan burgemeester Harmen Jansz. Bakker (1754 – 1821), naar aanleiding van zijn bezoek aan Broek in Waterland op 15 oktober 1811, zie jaarverslag 2005. Anno 2008 gaan de drie erepenningen uiteraard vergezeld van een goede fles wijn uit zijn thuisland.

Keizer Napoleon Bonaparte eert de drie aftredende bestuursleden met een Legion d'honneur.

Na dit bijzonder ceremonieel draagt dhr Kesselaar de voorzittershamer over aan de dhr J. Wortel en wenst hij het vernieuwde bestuur veel succes en plezier toe met de belangrijke taken van de Vereniging Oud Broek in Waterland.

7) Rondvraag.

Mw L. Dobber meldt dat de najaarsbijeenkomst weer samen met 't Nut wordt georganiseerd en als thema "Religieus erfgoed" heeft.

Dhr J. van Doornik oppert dat het nieuwe bestuur zich aan de leden voorstelt. Hieraan wordt gevolg gegeven:

- Jaap Wortel: Geboren te Zaandam, heeft 28 jaar bij de gemeente Den Haag gewerkt; is gestopt met werken en heeft nu meer tijd voor Broek. Echtgenoot van Aagje Bruin, bekend uit de politiek.
- Atsie Drijver: Geboren in Friesland. In maart gepensioneerd (bibliotheek) en heeft nu meer tijd beschikbaar voor Broek.
- Hillebrand Kuijpers: Historicus, maar werkt in de automatisering. Nog geenszins in de buurt van een pensioen. Woont sinds 2000 in Broek (Heemsweer).
- Dick Broeder: Gestopt met werken, heeft recent zijn bedrijf verkocht en kan nu meer bijdragen aan Broek.

Het nieuwe bestuur wordt veel succes gewenst door de aanwezige leden.

8) Sluiting.

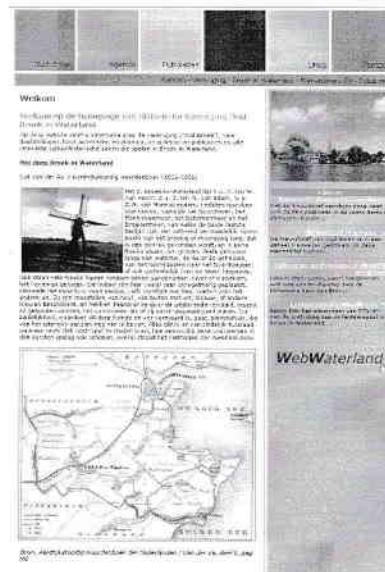
Dhr J. Wortel sluit de vergadering af en bedankt het aftredende bestuur voor zijn inzet.

Collectie en publicaties

Collectie en digitalisering: In het afgelopen jaar hebben we de fysieke opslagmogelijkheden in ons onderkomen in het Broekershuis verder kunnen verruimen. Wij hebben een begin kunnen maken met het gemakkelijker terugvinden van een groot deel van onze collectie historische voorwerpen, boeken, geschriften etc., in keurige, afsluitbare kasten.

Zoals wordt toegelicht onder 'Overige activiteiten' gaat dit gepaard met een complete digitale registratie van de collectie. De digitalisering komt neer op het invoeren van beschrijvingen van de collectie in een Collectie Beheer Systeem, het maken van digitale foto's en scans van alle objecten, en het ontsluiten van de collectie via www.oudbroek.nl. Uiteindelijk moet dit ertoe leiden dat de collectie voor onze leden en andere geïnteresseerden op eenvoudige wijze toegankelijk wordt.

Hoofdmenu van de vernieuwde website www.oudbroek.nl

In 2008 is veel onderzoek gedaan naar zaken die bij dit project aan de orde komen, want dat is nogal wat! Verschillende workshops over problematiek van het Cultureel Erfgoed werden bezocht. Veel gesprekken werden gevoerd met collegae van andere historische verenigingen, worstelend met dezelfde problemen. Wij prijzen ons dan ook gelukkig dat speurwerk heeft geresulteerd in het vinden van een oplossing die voldoet aan onze eisen en wensen. Tijdens een van de Cultureel Erfgoed workshops kwamen wij in contact met de heer Gerard van Nes, directeur van het Zijper Museum. Hij verdiept zich al jarenlang in deze materie, heeft zelf een website ontwikkeld, en – belangrijker – zelf de koppeling gelegd met een zeer bruikbaar Collectie Beheer Systeem (CBS). Dat systeem heeft hij door de jaren heen steeds aangepast en verbeterd en het is nu ook zeer geschikt voor de collectie van Oud Broek. Het leuke is dat dhr Van Nes enorm enthousiast is en ons met zijn kennis en ervaring graag op weg wil helpen. Het resultaat: Oud Broek zal in 2009 beginnen met het registreren van de collectie in het CBS.

Een geweldige bijkomstigheid was dat wij in dezelfde periode in contact kwamen met onze dorpsgenoot Sytze Boschma. Sytze is een gelouterde ICT'er, die ons, nu hij wat meer tijd ter beschikking krijgt, met zijn kennis helpt om het CBS zo gebruiksvriendelijk mogelijk te presenteren. Er valt nog heel veel werk te doen, maar de eerste en meest belangrijke stappen zijn nu echt gezet. Nu komt het aan op de uitvoering, waarover wij hopen in het jaarverslag 2009 meer te kunnen mededelen.

Uitbreiding van de collectie: In 2008 is onze prachtige collectie op relatief bescheiden wijze uitgebreid. Dat betekent niet dat we minder blij zijn met de schenkingen van onze dorpsgenoten en oud-dorpsgenoten, in tegendeel!

De meest bijzondere schenking in 2008 betrof de Underwood typemachine van onze beroemde Broeker dokter Cornelis Bakker (1863 – 1933), die is geschonken door diens achterkleinzoon Chris Rümke. In de najaarslezing van Theo Meder van het Meertens Instituut op donderdagavond 11 oktober 2007 werd al gerefereerd aan de authentieke typemachine, waar dokter Bakker destijds zijn volksverhalen op had uitgetypt, zie jaarverslag 2007. Grappig detail is dat Cornelis Bakker zelf een 'ij' op deze typemachine had laten zetten, omdat het typen van een 'i' en een 'j' tot veel typfouten leidde.

*Typemachine van Cornelis Bakker.
Schenking van zijn achterklein-
zoon Chris Rümke, hiertoe geïnspi-
reerd door zijn vader Christian
Ludwig Rümke (1922) en zijn oom
Cornelis Rümke (1925) die beide
op de najaarslezing van 11 oktober
2007 aanwezig waren.*

Van mw S. Kalverboer- Slooten uit Monnickendam ontvingen wij een Getuigenschrift van de Landbouw Huishoudschool in Broek in Waterland, betreffende Pietertje van Zalingen, geboren op 2 juni 1900 in Zuiderwoude. Zij genoot van 1917-1920 onderwijs op deze school. Zelf woonde zij in de Broekermeer.

- Van de familie J. Spaans kregen we een grote ingelijste foto van de Wilhelmina tempel, rond 1920, vanaf het Kerkplein gefotografeerd door fotograaf Beunder uit Amsterdam. Tevens ontvingen wij van de familie Spaans een aantal ansichtkaarten van het dorp rond 1950, waaronder vier leuke ansichtkaarten van het Broekerhuis als Jeugdherberg.
- Mw N van Schieveen en mw C. v.d. Poll, beide woonachtig in Steenwijk, schonken ons 35 ansichtkaarten van Broek uit de periode rond 1900.
- De familie Valk schonk een mooie ansichtkaart van het Gemeentehuis uit het begin van de 20ste eeuw.
- Van dhr Broeder kregen we een paar schitterende luchtfoto's van het Havenrak op groot formaat.
- Van de Broeker Gemeenschap kregen we het leuke boekje "Met Goud Omrand" over de kermisexploitanten, die al generaties lang met hun attracties op de Kermis in Broek in Waterland vertegenwoordigd zijn.
- Van familie D. Posch kregen we de CD over Broek in 1970.
- Van familie K. Pels kregen we de DVD met de reportage van RTV Noordholland over het uitstervende soort van de rijdende melkman, vertegenwoordigd door de enige echte Kees Pels.

Een heel bijzondere gebeurtenis, die ook herhaaldelijk door mensen als een publiciteitsstunt werd bestempeld, maar dit écht niet was, was de vondst van de metalen 'lier' van het dak van de Wilhelmina tempel in het Havenrak. Bij de teloorgang van de Wilhelmina tempel kort na de tweede wereldoorlog is de lier waarschijnlijk met de tempel ten onder gegaan en naar de bodem van het Havenrak gezonken. Tijdens de Broekerfeestweek werd ze bij toeval opgedoken en als oud ijzer op de oever geworpen door Roy Evenboer en Mart Kelderman. De scherpe blik van mw N. Ten Bosch - Pels zorgde er gelukkig voor dat het voorwerp werd geïdentificeerd als 'dé lier van de muzikant'. Het sprak daarna eigenlijk voor zich dat de lier in de historische collectie van Oud Broek moest worden opgenomen en dat is dan ook gebeurd.

Aangekocht werden de CD en DVD van de feestelijke onthulling van de eerste van de 41 – door Dick en Letty Broeder geschonken – replica's van de Geertje Pols lantaarns (dd. 7 april 2008). Tenslotte werden nog de waardevolle boeken *Van Paardenbrug tot Stenenbrug, het Zuideinde in de 40er jaren*, door J. van Ammers en het fotoboek *Waterland in beeld 2007* door Ria Houweling-Bouwman en Jaap Tol aangekocht door de vereniging. De foto op de voorkaft en enkele foto's in dit jaarslag (zoals bijgaande) zullen onderdeel uitmaken van het fotoboek *Waterland in beeld 2008*.

Geertje Pols ontmoet Letty en Dick Broeder bij 'opsteken' eerste nieuwe lantaarn.

Wij hopen van harte dat het steeds groter wordende enthousiasme van steeds meer dorpsgenoten ook u stimuleert om ons, wanneer mogelijk, te helpen met uitbreiding van onze collectie. Denk even aan de Vereniging Oud Broek bij het verhuizen of opruimen van uw zolder!

Publicaties: Frouke Wieringa nam eind 2008 de verantwoordelijkheid voor de Broeker Bijdragen over van Dr. J.W. Niemeijer, die de reeks in 1972 initieerde en zelf auteur was van bijna de helft van alle tot nu toe verschenen uitgaven. In de reeks Broeker Bijdragen verschenen *Licht rond de achttiende-eeuwse straatlantaarns* (nr.55, maart 2008, door dhr J.W. Niemeijer) en *Ditmarsch, Dominees en het Nut* (nr.56, december 2008, door mw F.Wieringa).

Begin augustus én eind oktober is een nieuwsbrief van de Vereniging Oud Broek, met de tweewekelijkse Broeker Gemeenschap, huis aan huis in het dorp bezorgd. De eerste betrof een dubbelzijdig A4tje met introductie van het vernieuwde bestuur en een uitnodiging mee te denken: 'hoe de schoonheid van het hart van Waterland te behouden en waar mogelijk nog te versterken?' Dit inclusief het voorstel om weer een muziektent in het Havenrak te realiseren. De tweede betrof een enkelzijdig A4tje met de resultaten van de dorps enquête van zaterdag 16 augustus 2008, gehouden om de steun voor herbouw van de Wilhemina tempel te peilen. Tevens bevatte het een aankondiging van verdere stappen. De positieve reacties op beide publicaties hebben ons gesterkt in het voornemen de verenigingsleden meer en beter bij het werk van Vereniging Oud Broek te betrekken. Een eerste poging hier toe betrof het blad 'Kijk op Oud Broek in Waterland', met informatie en interview(s), dat december 2008 onder de leden werd verspreid. In de inleiding van dit jaarverslag kondigde de voorzitter al aan dat het nieuwe ledenblad vanaf 2009 meerdere malen per jaar onder de titel 'Oudbroek.nl' zal worden uitgebracht.

Voor- en najaarslezing

- a) 'Opsteken' nieuwe Geertje Pols lantaarn: In plaats van de gebruikelijke voorjaarslezing na afloop van de algemene ledenvergadering, werd een 'bijzonder stukje Broeker geschiedenis geschreven' voorafgaand aan de 42ste algemene ledenvergadering van 7 april 2008. Op deze heugelijke maandagavond werd de eerste van in totaal 41 nieuwe hardstenen lantaarnpalen met koperen armaturen feestelijk in gebruik genomen. De Broeker bevolking en de regionale media (kranten en zelfs ATV NH) waren gevraagd om 19:45 uur naar de Kerkbrug bij het voormalige Raadhuis 'De Erven 2' te komen.

Vanaf dit historisch middelpunt van het Beschermd Dorpsgezicht gaven Vereniging Oud Broek in Waterland (Voorzitter: dr. F.H.Kesselaar) en Gemeente Waterland (Burgemeester: mr. E.F. Jongmans) een korte toelichting op het plan, dat tot de historisch passende straatverlichting heeft geleid. Vele woorden van dank gingen uit naar de eregasten Dick en Letty Broeder. Zonder hun schenking had deze cultuurhistorisch verantwoorde straatverlichting absoluut niet tot de mogelijkheden behoord. Ook werd gerefereerd aan de vasthoudendheid en tomeloze inzet van de Werkgroep Broeker Straatverlichting (bestaande uit de heren: J. Maars, W. Husslage, J. Mens, H. van Montfrans, H. Meinema en J. van Doornik) in de achterliggende jaren.

Aan Dick en Letty Broeder werd gevraagd het koperen gedenkplaatje op de nieuwe Geertje Pols lantaarnpaal bij de Kerkbrug tussen De Erven en Roomeinde te onthullen. Op dat moment zwaaide de deur van het voormalig Raadhuis open en trad Geertje Claasd. Pols (1726-1785) in eigen persoon naar buiten om het ceremonieel bij te wonen. Met de verschijning werd teruggegrepen op de 'tijdreis' van het 40 jarig jubileumfeest van de vereniging, op 28 mei 2005. Geertje Pols had destijds beloofd om nog eenmaal terug te keren, wanneer 'haar' lantaarnpalen opnieuw het dorp zouden opsieren. Daarbij werd uiteraard wel benadrukt dat het gemeentebestuur pas na haar dood had besloten het legaat van f 40.000,00 te gebruiken voor de eerste Waterlandse straatverlichting.

Korte toelichting van Burgemeester Jongmans bij de historisch gebeurtenis op maandagavond 7 april 2008.

Het daadwerkelijke 'opsteken' van de lantaarn werd symbolisch verzorgd door de twee destijds aangestelde 'eerste opstekers' (Adriaan Tolk en Jan van der Pol), die werden genoemd in de laatste alinea van Broeker Bijdrage nr. 55 *Licht rond de achttiende-eeuwse straatlantaarns*. Met behulp van een kaarsje op een authentieke opstekersstok lieten zij een moderne spaarlamp ontbranden (wonder van deze tijd). Dat leverde mooie plaatjes voor uiteenlopende artikelen in regionale kranten en waardevolle beelden voor de nieuwsuitzending van ATV NH. Daarna wandelden de aanwezigen naar het Broekerhuis om een toast uit te brengen op Broek's eigen historische straatverlichting. Van het vervolg van deze zeer gedenkwaardige 7 april 2008 is uitgebreid verslag gedaan in de *Notulen van de 42ste algemene ledenvergadering*.

- b) Najaarslezing: Op 16 oktober 2008 vond de lezing 'Kerkrestauraties in Waterland' plaats, in samenwerking met het departement Broek in Waterland van de Maatschappij tot het Nut van 't Algemeen (kortweg 'Het Nut'). Architect Peter de Vries uit Edam heeft ons die donderdagavond meegenomen op een virtuele wandeling door de geschiedenis van de Hollandse kerkbouw. Het eerste gedeelte van zijn lezing behandelde het ontstaan van kapellen en kerken in het landschap. Op plattegronden liet De Vries ons zien hoe Franken en Friezen vanaf 700 na Chr. houten kapelletjes in Noord-Holland bouwden. Rond het jaar 1000 begonnen onze voorvaders ook tufsteen (uit de Eiffel) te gebruiken, gevolgd door zandsteen (Bentheim) en kalksteen (uit België). Het Romaanse kerkje van Oosterland (Wieringen) heeft bijvoorbeeld nog een authentieke koorsluiting van tufsteen uit de 12de eeuw. Begin 13de eeuw ging men keien als fundering gebruiken, verschenen de eerste torens aan deze kerkjes. Zeer verhelderend vonden de aanwezigen de toelichting op verschillende bouwstijlen van Romaanse bouwkunst, via Gotiek (ca 1300), Renaissance (ca 1550), Barok en Classicisme naar Romantiek. De afbeeldingen van verschillende typen kerken als 'hallenkerk', 'kruisbasiliek' en 'pseudo basiliek' spraken tot de verbeelding. Hetzelfde gold voor beeldmateriaal van de Westerkerk van Amsterdam (Renaissance, met veel versieringen zonder functie) en de kerktoeren van Midden-Beemster (Classicisme, zonder versieringen).

Na de pauze ging Peter de Vries specifiek in op vier recente kerkrestauraties, waar hij zelf direct bij betrokken is geweest. Ten aanzien van de kerk van Zuiderwoude werd het accent gelegd op de restauratie en terugplaatsing van verschillende typen grafzerken. Ten aanzien van Ransdorp werd vooral de bijzondere toren onder de aandacht gebracht, die Rembrandt van Rijn al heeft afgebeeld. De toelichting op de restauratie van de kerk van Oosterblokker betrof grotendeels het gevecht tegen de beruchte bonte knaagkever. Ten aanzien van de Edammer kerk werden daarnaast ook de gerestaureerde glas-in-lood-ramen en de moeilijk op te lossen verzakkingen onder de aandacht gebracht.

De avond werd afgesloten met een korte discussie over nieuwe functies van religieus erfgoed. De afgelopen 10 jaar zijn 2000 kerken leeg komen te staan. Dat is elke twee dagen één kerk! De regelgeving omtrent het gebruik van voormalige kerken voor andere doeleinden blijkt een grote belemmering voor het behoud van deze monumentale gebouwen.

Overige activiteiten

Met betrekking tot behoud en herstel van het Beschermd Dorpsgezicht en de omgeving is de Vereniging Oud Broek in 2008 weer bijzonder actief geweest. Voor zover niet elders beschreven in dit jaarverslag volgt hieronder een selectie uit onze activiteiten in het afgelopen jaar.

c) Contact met de gemeente Waterland algemeen:

Naast uitvoerig overleg met de gemeente Waterland over de beoogde 'straatverlichting in Broek Zuid' (zie activiteit e) en 'Wilhemina tempel' (zie activiteit f), beide in de tweede helft van 2008, waren er nog zes aanleidingen voor onderhoud met het bestuur en/of ambtenaren van de gemeente Waterland.

Ten eerste betrof het een verkennend overleg met Burgemeester Jongmans en de beleidsmedewerkster Monumentenzorg Anne van Rooij – van Wijngaarden. In het jaarverslag van 2007 was al melding gemaakt van een gezamenlijke brief van de historische verenigingen aan het college van B&W. Daarin werd bepleit om "gevoelige" bouwplannen direct bij start van de behandeling voor te leggen aan de CSDB. Op deze wijze kan in een vroegtijdig stadium advies worden uitgebracht in hoeverre betreffende plannen ruimtelijk, welstandelijk en stedenbouwkundig acceptabel zijn en in verhouding zijn met hun omgeving. De gemeente heeft op 22 januari 2008 toegezegd de historische verenigingen en de CSDB eerder en beter te betrekken bij ruimtelijke plannen, ook aan de randen van beschermde stads- en dorpsgezichten.

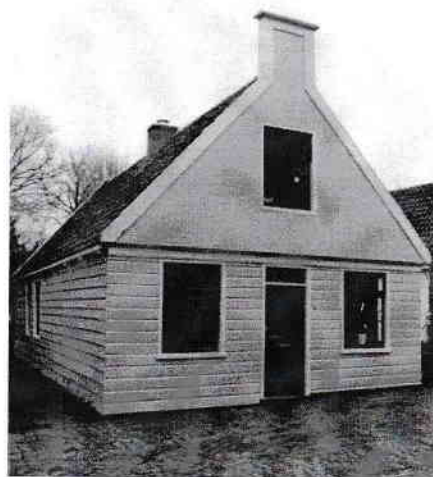
Kort na het overleg met de gemeente Waterland kwam het bericht dat Anne van Rooij - van Wijngaarden in het voorjaar van 2008 van baan verandert. Gezien de goede samenwerking tussen Oud Broek en mw Van Rooij als contactpersoon voor de gemeente Waterland, betreurden wij haar vertrek. Zij is betrokken geweest bij vele restauraties van (Rijks)monumenten in Broek in Waterland en mede dankzij haar inzet werd menig Open Monumentendag een succes. Door haar deskundigheid ten aanzien van Waterlandse bouwgeschiedenis (weergegeven in boekwerken als *Waardevol Waterland*, *Architectuur en Women in Broek in Waterland* en *Het Beroemde Huis*) zal ons dorp haar niet snel vergeten.

Op 9 december 2008 hebben we kennis gemaakt met de opvolgster van mw Van Rooij. Met mw K. de Goede is ondermeer gesproken over het lot van het boerenerf cq. de vervallen boomgaard achter de stolpboerderij 'Het Noordse Bos' (Leeteinde 5). Behoud van dit karakteristieke stukje boerderijlandschap binnen het beschermd dorpsgezicht achten alle aanwezigen van groot belang voor het karakteristieke open en groene dorpsbeeld. Daarnaast is van gedachten gewisseld over de maximale bouwhoogte van historisch vormgegeven nieuwbouw, zoals actueel aan de Keerngouw en Molengouw. We verheugen ons op verdere samenwerking met Karin de Goede.

Op 20 maart 2008 heeft de vereniging deel genomen aan een "Dorpsschouw" met de Wethouder en het afdelingshoofd Openbare Werken van de gemeente Waterland. De openbare ruimte van Het Stokpaardje, vernieuwing van de hekwerken in Broek-Zuid, verbetering van de parkeervoorzieningen en verwachte aanpassing van de rotonde aan het eind van De Erven liggen ten grondslag aan dit overleg ter plaatse.

Voormalig interieur (boven) en vernieuwd exterieur (naast) van het vroegere 'wotwinkeltje' (Roomeinde 12).

Op 13 september 2008 heeft het gemeentebestuur een bezoek gebracht aan Broek in Waterland. De rondgang door het dorp werd grotendeels verzorgd door de Vereniging Oud Broek. Dit bood een uitgelezen mogelijkheid om de cultuurhistorische waarden van Broeker monumenten (exterieur én interieur), het beschermd dorpsgezicht en het omringend veenweidegebied nog eens expliciet op het netvlies van onze lokale volksvertegenwoordiging te zetten. Gezien de actualiteit werd het gemeentebestuur nog eens op het hart gedrukt heel terughoudend te zijn met bouwen in het open Waterlandse landschap. De beoogde woninglocaties aan de randen van het beschermd dorpsgezicht werden bezocht, met het nadrukkelijke verzoek vooral geen woningbouw toe te staan die uitstijgt boven de gangbare bouwhoogte in het dorp.

In oktober 2008 heeft de vereniging gereageerd op de *Stedenbouwkundige randvoorwaarden en beeldkwaliteitsplan* van de beoogde woningbouwlocatie 'Eilandweg'. Naast waardering voor de sociale woningbouw hebben we ondermeer geattendeerd op de gebrekkige ontsluiting, de hoogteaccenten tot maximaal 12 meter nokhoogte en de bijzondere boom in het plangebied. Mede naar aanleiding van onze inspraakreactie zal de gemeente nader onderzoek uitvoeren en 'als voorwaarde voor woningbouw Eilandweg wordt gesteld dat de ontwikkelaar al het noodzakelijke in het werk stelt om de betreffende boom te behouden'¹.

In november 2008 heeft de vereniging een zienswijze ingediend op de *Ontwerpbeschikking Keerngouw 18*. Daarin hebben we het standpunt – dat Keerngouw 18 qua volume en vooral qua nokhoogte niet zou mogen afwijken van naastgelegen houten woonhuizen – voorzien van nadere argumentatie. De gemeente Waterland heeft vervolgens toegezegd de maximale bouwhoogte beter aan te laten sluiten bij Keerngouw 16 en Keerngouw 20. Dit is ook van belang voor (verwachte) woningbouw aan Molengouw.

Zal de nieuwbouw 'Keerngouw 18' straks uitsteken boven de gangbare bouwhoogte in het beschermd dorpsgezicht?

d) www.oudbroek.nl: In december 2008 is de website geheel vernieuwd. De oorspronkelijke site is in 2005 opgezet door de toenmalige secretaris Willem de Vries. Dat was erg belangrijk voor de vereniging, want www.oudbroek.nl zorgde ervoor dat Oud Broek in vergelijking met andere verenigingen tamelijk vroeg digitaal onder de aandacht werd gebracht. Na drie jaar ontstond de behoefte om de site verder te ontwikkelen en te actualiseren.

Een heel belangrijke reden voor vernieuwing van de website was dat we zelf makkelijker de inhoud van de website, zoals teksten en afbeeldingen, wilden kunnen beheren. Daarnaast wilden we de site meer een 'eigen' gezicht geven en de verantwoordelijkheid voor het structurele onderhoud graag buiten het bestuur leggen. Voor al deze zaken konden we terecht bij WebWaterland van dorpsgenoot Rombout van Eck, die geheel spontaan en belangeloos zijn diensten aanbood. Dat heeft, na een proces van een paar maanden, geresulteerd in de nieuwe site die sinds begin december op het web staat.

De stijl, de 'look and feel' van de vernieuwde site, wijkt af van wat we gewend waren. Door middel van een aangepaste menustructuur, ondersteund door kleurgebruik, is nu duidelijker op welk deel van de site de bezoeker zich bevindt en waar hij of zij iets kan vinden. Hierin zijn we, naar ons idee tenminste, aardig geslaagd. In elk geval is het een site geworden met een eigen gezicht. Verder kunnen bestuursleden nu zelf gemakkelijk teksten en afbeeldingen invoeren en onderhouden. Een andere vernieuwing is dat een groot deel van de Broeker Bijdragen via de website is te raadplegen cq. downloaden naar de eigen computer. Hiermee is in één klap een groot deel van Oud Broeks historisch onderzoek voor heel veel mensen toegankelijk geworden.

¹ *Heroverweging Stedenbouwkundige visie voor de nieuwbouwlocatie Eilandweg*, op basis van inspraakreacties (dd. 18 december 2008).

Direct aan de website verbonden is de belangrijke taak van het bestuur de fantastische collectie, die in de afgelopen 43 jaar is verzameld, voor alle belangstellenden -virtueel- te ontsluiten. In 2009 hoopt de vereniging flinke vorderingen te maken met het presenteren van de collectie via de website. Het doel daarvan is, dat de bezoeker van de website door het aanklikken van een paar zoekgegevens, informatie en afbeeldingen kan vinden over objecten uit de collectie. Op dit moment zijn er al enige zaken zichtbaar, maar het is de bedoeling dat het er nog veel meer worden. Dit betekent dat de hele collectie in een systeem moet worden ingevoerd, gescand en beschreven. Zodra dat is gebeurd kan het digitale collectiesysteem worden gekoppeld aan de website. U kunt zich ongetwijfeld voorstellen dat dit een omvangrijke klus is. In *'Collectie en publicaties'* kunt u meer lezen over het digitaliseren.

- e) Historisch verantwoorde straatverlichting: En dan nu een toelichting op de belangrijkste 'activiteit' van de Oud Broek in 2008. Zoals beschreven onder *'Voor- en najaarslezing'* vormt de plaatsing van 41 nieuwe Geertje Pols lantaarnpalen een hoogtepunt uit de geschiedenis van de Vereniging Oud Boek in Waterland tot nu toe. In de Jaarverslagen van 2006 en 2007 is al uitgebreid verslag gedaan van intensieve acties van de Vereniging Oud Broek en de 'Werkgroep Broeker Straatverlichting', voorafgaand aan de uiteindelijke realisatie in april 2008. Met het uitbrengen van Broeker Bijdragen nr. 55 *Licht rond de achttiende-eeuwse straatlantaarns* is ook de cultuurhistorische achtergrond op schrift gesteld. Op deze plaats rest ons slechts de mededeling dat we bijzonder trots zijn op het – dag en nacht goed zichtbare – herstel van het beschermd dorpsgezicht. Sinds april 2008 hebben we daaromtrent vele positieve reacties mogen ontvangen. Dit eerste succes betekende niet, dat de vereniging in 2008 tevreden achterover kon leunen. De gemeente heeft inmiddels beloofd om de zeven kunstharmsmortel lantaarnpalen aan het Havenrak, op gemeentekosten, te vervangen voor hardstenen exemplaren. De schenking van Dick en Letty Broeder maakte het voor het gemeentebestuur een stuk gemakkelijker om een positief besluit te nemen over herstel van het 'mislukte experiment aan het Havenrak' in het begrotingsplan Openbare Ruimte 2009-2012.

UFO's in het beschermd dorpsgezicht van Broek in Waterland behoren definitief tot de geschiedenis?

De voorgenomen uitbreiding van het beschermd dorpsgezicht wordt nu nog ontsierd door een allegaartje aan moderne TL-lantaarnpalen. Na veelvuldig mailen met verschillende raadsleden in de tweede helft van het jaar, kwam op de valreep van 2008 het gemeentelijk besluit ook de Noordmeerweg en een gedeelte van Broek Zuid van straatverlichting naar oud model te voorzien. Zoals al aangegeven in de inleiding werd het te kostbaar nog eens 30 hardstenen lantaarnpalen te plaatsen, maar aan de Noordmeerweg, Jaagweg, Eilandweg, Zuideinde, Molengouw en een gedeelte van de Wagengouw, komen gietijzeren lantaarnpalen te staan, met het welbekende koperen armatuur. Wij kijken reikhalzend uit naar de daadwerkelijke plaatsing in het komend jaar.

- f) Wilhelmina tempel: In de lente van 2008 werd het plan opgevat om de Wilhelmina tempel in het Havenrak in ere te herstellen. De muziektent was immers in de jaren tussen ca. 1880-1945 een gezichtsbepalend element in het historische centrum van het dorp. Als eerste en als meest belangrijke punt hebben wij ons afgevraagd, wat onze dorpsgenoten hiervan zouden vinden. We besloten, tijdens de Oud-Hollandse markt van de Broeker Feestweek, een enquête te houden onder een zo groot mogelijk deel van de dorpsbewoners. Op deze bijzonder druk bezochte markt van zaterdag 17 augustus 2008 wilde we zien of er draagvlak zou zijn voor het voorstel.

De Wilhemina tempel kan geschikt worden gemaakt voor een uitvoering van de Stichting Neeltje Pater, een zondagmorgen concert, de fanfare van Zuiderwoude of activiteiten van Broekpop, maar kan ook een passende locatie zijn waar de ouderen onder ons, op zomerse dagen, een praatje kunnen maken met dorpsgenoten. Daarnaast zou het een mooie plek kunnen worden waar wandelende of fietsende recreanten even kunnen pauzeren en genieten van het mooie uitzicht. Een kunstschilder zou hier zijn hart kunnen ophalen en mogelijk eens een les aan beginners geven. Kortom de muziektent zou op velerlei manieren het kleinschalige culturele toerisme in Broek kunnen bevorderen.

Wanneer dit plan inderdaad zou aanslaan, waar wij eigenlijk al een beetje van overtuigd waren, zou het een bouwproject moeten worden waarbij zoveel mogelijk dorpsgenoten betrokken zijn. Een initiatief van en vóór Broekers, om zo het saamhorigheidsgevoel in het dorp te stimuleren en de Broekers meer bij elkaar te brengen. Dit laatste vinden we belangrijk, omdat zo langzamerhand bijna alle restauraties van de historische panden in het dorp zijn voltooid en onze taak hoofdzakelijk zal bestaan uit het 'bewaken' van de schoonheid van ons dorp. Dat gaat alleen lukken met de hulp en steun van zo veel mogelijk dorpsgenoten!

We waren blij verrast dat bij de gehouden enquête onder ruim 400 dorpsgenoten wel 94% enthousiast bleek te zijn. Met deze vele positieve reacties uit het dorp hebben wij direct contact opgenomen met B&W van de gemeente Waterland. Ook hier werden de plannen positief ontvangen. Henk Wadman, directeur van het in Broek bekende Architecten- en Ingenieursbureau W3, bood spontaan zijn hulp aan. Aan de hand van de originele tekeningen werd belangeloos een nieuwe tekening gemaakt. De bouwaanvraag werd voorbereid en later volgt ook de bouwtechnische begeleiding. Daarnaast zijn de eerste stappen gezet om de financiering, niet alleen voor de bouw, maar ook voor het toekomstig onderhoud, rond te krijgen. Om de activiteiten -inclusief de financiële- rond de muziektent gescheiden te houden van Vereniging Oud Broek, is er inmiddels een aparte Stichting Wilhelmina tempel opgericht, waarvan enkele bestuursleden van de vereniging voorlopig het bestuur vormen. Vooralsnog dus positieve berichten: Op 5 mei 2010 hopen wij de muziektent feestelijk te kunnen openen!

De 'Lier' van de Wilhelmina tempel, teruggevonden in het Havenrak, tentoongesteld op de kraam van Oud Broek tijdens de Oud-Hollandse markt van zaterdag 16 augustus 2008.

g) Broeker feestweek van zat. 9 t/m zon. 17 augustus 2008: Onze jaarlijkse feestweek is inmiddels zo'n traditie in het dorp, dat toekomstige historici zich waarschijnlijk nog wel eens met dit fenomeen zullen bezighouden. Het bestuur van Oud Broek was daarom zeer vereerd met het verzoek van de Broeker Gemeenschap om voor een deel van de jurering zorg te dragen. Elk deelnemend team presenteerde zich zoals gebruikelijk binnen een zelf gekozen thema en met een eigen naam. In 2008 waren de teams (en thema's): de Tijgers, la famille Pantalon, Voetbalvrouwen, Rob's Army, 69, Alice in Waterland, Allo Allo, de Freddies, UWP, Broek Wonderland en 1001 Nacht. Aan Oud Broek de taak om bij elk wedstrijdonderdeel en bij de eindbeoordeling over de hele week punten te geven voor de presentatie, en daarbij scherp op te letten of elk team zich consequent aan zijn thema hield. Dit was een leuke, maar ook zware opgave, want de teams hadden veel werk gemaakt van hun acts.

Na rijp beraad gaf Oud Broek het team *De Tijgers* de meeste punten voor de presentatie, namelijk 11, waarmee ze *1001 Nacht* en *La famille Pantalon* net voor bleven. De Tijgers werden uiteindelijk, met ruime voorsprong op de andere teams, de winnaars van de zeer geslaagde Broeker feestweek 2008. Wat Oud Broek betreft is de jurering van de feestweek voor herhaling vatbaar.

Juryrapport 'presentatie van de teams', voorgelezen door Hillebrand Kuijpers, namens Oud Broek.

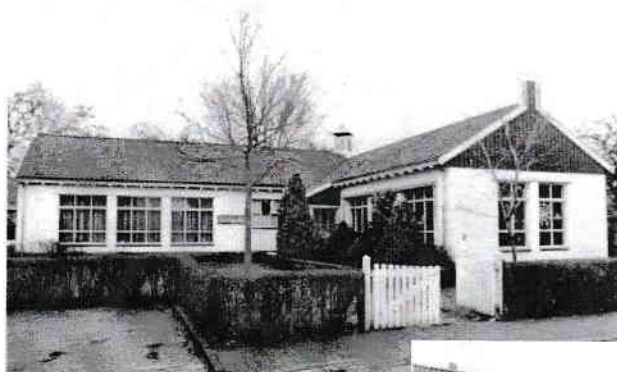
Oud Broek was ook weer met een kraam aanwezig op de Oud-Hollandse markt. Zoals elk jaar werd het weer een gezellig en sociaal gebeuren rond onze kraam op het Kerkplein. Hier werd de in het Havenrak gevonden lier van de muziektempel tentoongesteld. Onder '*Bestuur en Jaarvergadering*' heeft u kunnen lezen dat ons initiatief van zaterdag 16 augustus 2008 een zeer groot aantal nieuwe leden heeft opgeleverd. Een blijk van waardering voor onze activiteiten.

Uiteraard werden er ook weer een aantal vogelvluchtkaarten (€ 3,50 p/s), bundels Broeker Bijdragen Deel III / IV (€ 15 p/s) en reproducties van historische Waterlandse prenten (€ 10 p/s) verkocht. Het betreft één passe-partout met twee etsen – Broek in Waterland, resp. Kerk Zuiderwoude – door A. Zeeman, 1732 (uit: Claas Bruin, *Noordhollandsche Arkadia*) en een ingekleurde steendruk van 'Kerk te Broek', circa 1840 (uit *Souvenirs de la Hollande*, van Frans Buffa en Zonen te Amsterdam). Beide zijn gedrukt in een beperkte oplage van 50 stuks, waarvan nog enkele exemplaren beschikbaar.

De vereniging heeft in tegenstelling tot voorgaande jaren geen speciale initiatieven ont-plooid tijdens de Open Monumentendag van zaterdag 13 september 2008. Vanuit het thema 'Op de kaart' (monumenten die, als iconen van een stad of dorp, ooit op kaart zijn gezet) mag zaterdag 12 en/of zondag 13 september 2009 wel weer het iets van de vereniging worden verwacht.

h) Rondleidingen: Het aantal rondleidingen dat de Vereniging Oud Broek verzorgde is in 2008 sterk gegroeid. Waar we vorig jaar nog bleven steken op 16 groepen, mochten wij ons dit jaar verheugen op een toename van 50%, namelijk 24 groepen. Daarvan waren 6 groepen zo omvangrijk dat er 2, of zelfs 3 gidsen voor benodigd waren. Een teken dat Broek in Waterland steeds meer in de belangstelling komt te staan.

Maar het aantal rondleidingen kan natuurlijk nog veel groter worden, mede met het oog op de financiering van onze activiteiten (cq. de Wilhelmina tempel). U kunt daaraan meewerken. Het is misschien een goed idee om bij een verjaardag, een familiefestje of een uitje met uw werk of club te denken aan een rondleiding door het dorp onder leiding van een ervaren gids. U gaat het dorp dan beslist met heel andere ogen zien! Wilt u hier meer over weten bel even met 06-53923773 (Jan Maars) of kijk op onze website www.oudbroek.nl. In relatie tot het voorgaande heeft de Vereniging Oud Broek ook weer nieuwe teksten over Broek in Waterland en omgeving geschreven in de toeristische brochure van de gemeente Waterland en bijdragen geleverd aan tijdschriften als *de Kampioen* en *Herenhuis*.

De naam van de nieuwbouwwoningen aan de Cornelis Roelestraat refereert aan de voormalige peuterspeelzaal op deze locatie.

Commissie Stads- en Dorpsbeheer

De taak van de Commissie Stads- en Dorpsbeheer (Cie. SDB) is Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Waterland te adviseren over de toepassing van de Monumentenwet en over de gemeentelijke monumentenzorg in het algemeen. Daarnaast verzorgt de commissie desgevraagd adviezen over de toepassing van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) in de aangewezen stads- en dorpsgezichten.

Restanten van het afgebrande Rijksmonument 'De Erven 34-36', in afwachting van grootschalige restauratie.

De Cie. SDB bestaat uit een voorzitter, een secretaris en zes leden. Drie van de leden worden door de gemeente benoemd op voordracht van de oudheidkundige verenigingen. Dhr ir. Sjeff Kwakman neemt sinds 2006 namens de Vereniging Oud Broek deel aan deze commissie.

In 2008 passeerden onderstaande (alfabetisch gerangschikte) plannen binnen het beschermd dorpsgezicht van Broek in Waterland en directe omgeving de revue. Een nadere toelichting op de betreffende adviezen van de Cie. SDB vindt u in een aparte Bijlage achterin dit jaarverslag.

<u>Adres:</u>	<u>Betreft:</u>
Broekmeerdijk 7:	Vervangen van houten kozijnen door kunststof kozijnen
De Erven:	Keerlus verbeteren
De Erven 2:	Gedeeltelijk veranderen en vernieuwen van de indeling van de verdieping van gemeentelijk monument
De Erven 34-36:	Verbouwen en restaureren van rijksmonument
Eilandweg:	Vernieuwen hekwerk (langs trekvaart)
Havenrak 1:	Gedeeltelijk verbouwen van woonhuismonument
Keerngouw 1:	Plaatsen van een dakkapel en het wijzigen van een kozijn
Keerngouw 18:	Geheel vernieuwen en vergroten van woonhuis met bijgebouw
Kerkplein 6:	Plaatsen tweetal dakkapellen in het achtergevel dakvlak
Kerkplein 10:	Plaatsen dakramen op rijksmonument
Kerkplein 11:	Wijzigen positie dakramen
Laan 20:	Plaatsen diverse bouwwerken op achtererf
Molengouw 44:	Oprichten bijgebouw
Nieuwland 32:	Plaatsen twee schoollokalen
Noordmeerweg 4:	Oprichten woonhuis en bijgebouw
Roomeinde 27:	Plaatsen van twee dakkapellen op rechter zijdakvlak
Roomeinde 37-39:	Plaatsen twee dakramen
Roomeinde achter 45:	Plaatsen raamkozijn en dakvenster

Intermezzo 2008

Een vliegende start.

De oprichting en eerste ontplooiing van de vereniging "Oud Broek", 1965-66.

De jaren 60 van de twintigste eeuw gaven vrijwel overal in Nederland een economische opleving te zien. De naoorlogse wederopbouw had zijn beslag gekregen, nieuwe mogelijkheden dienden zich nu aan. Veel leek daarbij in een stroomversnelling te geraken.

Aan die ontwikkeling had ook Broek in Waterland deel. Uitbreidingsplannen, toeristische expansie, vernieuwingen in de agrarische bedrijfsvoering. Wat zou dit alles gaan inhouden voor het nog zo authentiek gebleven historische dorp? Zouden dan in een bijna niet te vermijden schaalvergroting en modernisering allerlei historische details in de bebouwing en het straatbeeld nog wel gespaard blijven? Kon het individuele, het eigene van Broek, een dreigende nivellering en vervlakking wel overleven?

Inwoners van Broek voor wie deze vragen meer en meer actueel werden waren te vinden in alle sectoren van de dorpsamenleving, zonder sociale, politieke of religieuze binding. Twee van hen troffen elkaar regelmatig in de bus, die hen dagelijks naar hun respectieve werk in Amsterdam bracht, te weten J.P. Mars, een geboren Broeker, en schrijver dezes, een nieuwkomer. Beiden waren bezield door een diepe affectie voor de intimiteit van het dorpskarakter. De eerste geïnteresseerd in het Broeker verleden en als raadslid met extra aandacht voor de bestuurlijke problematiek, de ander uit hoofde van zijn studie geboeid door de cultuurgeschiedenis en picturale schoonheid.

Gedurende de busritten en – toen nog – de overtocht met het voetgangersveer over het IJ, vonden tussen hen geanimeerde discussies plaats over de wenselijkheid en de mogelijkheden om het bestaande dorpsbeeld van Broek te bewaren. Totdat Mars op een dag opperde: Moeten we niet een vereniging in het leven roepen, waarin wij gelijkgezinden op dit punt samenbrengen en daarmee een organisatie creëren van waaruit het besef van dit bijzondere dorpskarakter en de kennis van de plaatselijke geschiedenis verbreid en versterkt kan worden? Onnodig te zeggen dat dit plan onmiddellijk bijval van zijn medereiziger oogstte.

Wij lieten er geen gras over groeien. In een paar weken van oriënteren en organiseren was er een basisplan gereed, dat op 5 april 1965 ten huize van wethouder J. van der Snoek, Roomeinde 17, werd voorgelegd aan een aantal daartoe bijeengeroepen geïnteresseerde dorpsgenoten. Mars presenteerde de voorlopige plannen. Deze verwierven instemming en daarop namen de zeven aanwezigen gezamenlijk het volgende besluit: een vereniging op te richten, die beoogt het dorps- en landschapsschoon van Broek in Waterland te bewaren, te beschermen en waar mogelijk te vermeerderen, het gevoel voor het eigen karakter van de gemeente bij haar ingezetenen te ontwikkelen, en de plaatselijke geschiedenis te bestuderen, respectievelijk in woord en geschrift vast te leggen.

Zo zou het nadien ook in de statuten komen. Over de naam wil men zich nog nader beraaden. En hoewel in beginsel Zuiderwoude en Uitdam, beide toen deel uitmakend van de gemeente Broek, niet worden buitengesloten, acht men het verstandig zich voorlopig te beperken tot het eigen dorp. De oprichters treden op als voorlopig bestuur, met Mars als voorzitter en Niemeijer als secretaris-penningmeester. Behalve door deze beiden, werd het besluit bekrachtigd door -alfabetisch- W. van Bree, A.P. Bruigom, J.E. Nieuwenhuis, J. van der Snoek en J. Visser, dorpsgenoten van diverse pluimage, die daartoe door ons waren aangezocht.

Nu diende dit initiatief spoedig een vervolg te krijgen. Al goed een week later had een tweede vergadering plaats, waarbij de heer Piet Smit uit Edam was uitgenodigd, met het verzoek om daar iets te vertellen over zijn ervaringen als gemeentelijk monumenten-ambtenaar en advies te geven bij het opzetten en ontwikkelen der verdere plannen¹. Intensief overleg tussen voorzitter en secretaris, waarin al gauw ook A.P. Bruigom werd betrokken, leidde ertoe, dat al op 6 mei een Algemene Ledenvergadering kon worden belegd, waar de intussen ontworpen statuten en het huishoudelijk reglement bij schriftelijke stemming werden aangenomen. Beide waren ontworpen door Mars, die door zijn met het notariaat verbonden beroep daarvoor bij uitstek gekwalificeerd was. Nu werden ook de voorlopige bestuursleden officieel in hun functie bevestigd. De taakverdeling werd aldus:

J.P. Mars, voorzitter
J.W. Niemeijer, secretaris
A.P. Bruigom, penningmeester
W. van Bree, vice-voorzitter
J.E. Nieuwenhuis, adjunct-secretaris
J. van der Snoek, bestuurslid
J. Visser, bestuurslid².

Uit de eerste drie leden vormt zich al gauw een dagelijks bestuur. Voorzitter en secretaris worden gemachtigd Koninklijke goedkeuring aan te vragen en alle wijzigingen in de statuten aan te brengen, die van regeringswege mochten worden geëist. Die goedkeuring werd op 2 november d.a.v. ook inderdaad verleend.

Dat waren allemaal formele aangelegenheden, noodzakelijk bij de oprichting van een nieuwe vereniging met rechtspersoonlijkheid. Maar op het eigenlijke werkterrein gingen we ook vol vuur aan de slag. Al direct werd alles in het werk gesteld om de jonge club in het dorp bekendheid te geven en "op de kaart te zetten". In mei was er een propaganda-avond, in augustus een huizenverkenningstocht; kort daarop een teken/foto wedstrijd met de historische dorpskom als inzet.

Oud Broek's daad- en werkkracht scheen onstuitbaar. We bemiddelden en adviseerden inzake herstelplannen voor Broeker huizen, het behoud van de dorpspomp, passende beplantingen. Er werden excursies georganiseerd, avondlezingen belegd, zusterverenigingen ontvangen, een bomenfonds opgericht, een 18de eeuwse gravure herdrukt en voor leden beschikbaar gesteld. Door contacten van de secretaris op monumentengebied werd in februari 1966 de bouwhistoricus Herman Janse bereid gevonden de bevolking alhier voor te lichten over Waterlandse houtconstructies. En niet zonder gevolg. Toen een week later het gemeentebestuur opgave moest doen van de monumentale huizen in het dorp, werden aan de van rijkswege opgestelde lijst, naar ik meen nog 18 panden toegevoegd. Heel concreet was de redding van het weidemolentje, dat het veld moest ruimen voor nieuwbouw op het voormalige land van Pronk ten noorden van de Dorpsstraat. Overleg met de gemeente leidde in oktober 1966 tot overdracht door de raad aan 'Oud Broek', dat de molen vakkundig liet restaureren en nabij de Keerngouw herplaatsen (zie illustraties).

¹ Enkele maanden later werd de heer Smit benoemd tot burgemeester in Midwoud.

² Alleen de twee initiatiefnemers, J.P. Mars en J.W. Niemeijer, zijn nog in leven én woonachtig in dit dorp. De heer J.E. Nieuwenhuis heeft zich elders gevestigd.

Er bestond ook verder een redelijk ontspannen verhouding tussen 'Oud Broek' en het gemeentebestuur. Burgemeester Te Boekhorst was onder de eersten die zich als lid lieten inschrijven. Toch werd het beter geacht voorlopig geen subsidie aan te vragen, om de onafhankelijkheid te bewaren. Doordat Mars en Van der Snoek respectievelijk raadslid en wethouder waren, bleef men goed geïnformeerd ten aanzien van de gang van zaken in het raadhuis. Dat stond toen nog letterlijk en figuurlijk dicht bij de burgers.

Veel was er ons uiteraard ook aan gelegen de bevolking te winnen voor de uitgangspunten van 'Oud Broek'. Vooral in het begin ontmoette de jonge club nogal wat gevoelens die varieerden van onverschilligheid tot scepsis en zelfs tegenkating. Het bleef zaak de banden ook met de 'oude Broekers' aan te halen. Het is denk ik niet teveel gezegd, dat 'Oud Broek' zich op den duur een onomstreden plaats in de dorpsgemeenschap heeft verworven.

De dagelijkse busritten van Mars en ondergetekende bleven intussen vruchtbare ideeën opleveren, zoals bijvoorbeeld een samenwerking in groter verband. In juni '66 werden inleidende besprekingen gevoerd met 'Oud Monnickendam', 'Oud Edam' en de stichting 'Zaans Schoon', die uitmondde in de oprichting van de stichting Zaanstreek-Waterland. Deze heeft zeker in het begin veel goed werk gedaan voor het behoud van het landschappelijk schoon binnen het uitgestrekte veenweidegebied³.

Zonder ook maar iets af te dingen op de verdiensten van Bruigom als kenner van de Broeker geschiedenis, moet toch vastgesteld worden, dat hij in het driemanschap waaruit het Dageelijks Bestuur bestond, niet een heel stuwende kracht is geweest. Naast een gewetensvol beheer van de penningen der vereniging deed hij uitgebreid onderzoek in het dorpsarchief, waarvan hem door het gemeentebestuur de inventarisatie was toevertrouwd en oriënteerde hij zich in de Amsterdamse Universiteitsbibliotheek aan de hand van de gedrukte literatuur. Alles echter op zichzelf, zonder veel samenspraak met zijn medebestuurders. Met als resultaat een mooie reeks artikelen en boeken waarmee hij later zijn naam gevestigd heeft. Maar dan zijn we de oprichtingstijd al ruimschoots voorbij.

De initiatieven, de acties, de impulsen en stimulansen in die eerste tijd kwamen van de beide anderen. Ze kregen daarbij vrij baan van het Algemeen Bestuur, dat meestal zonder veel discussie zorgde voor de bekrachtiging van wat in feite al zijn beslag had gekregen. Wat niet wegneemt, dat soms toch veel tact en behoedzaamheid van voorzitter Mars geëist werd om tussen onderlinge prikkeligheden door te laveren. In het algemeen echter heerste er een gemoedelijke sfeer en deed ieder wat op zijn weg lag.

Hoe 'Oud Broek' zich na het eerste anderhalf jaar verder ontwikkelde en hoe snel het groeide, is goed te volgen aan de hand van de jaarverslagen⁴. Er blijkt, dat al heel gauw, in 1968, de grondslag gelegd werd voor een eigen oudheidkundige collectie en dat in 1972 het eerste nummer verscheen van ons historisch publicatie-orgaan, de 'Broeker Bijdragen'. Hiervan zijn tot nu toe 55 afleveringen uitgekomen, met in totaal 513 pagina's. Zo was

³ Na jarenlang vooral in planologische kwesties zeer actief te zijn geweest, is dit samenwerkingsverband nadien opgeheven. Deels namen nieuwe verenigingen de taak over, deels bleek elk der beide partners toch vooral op eigen regio gericht.

⁴ De eerste twee, 1965 en 1966, nog slechts in typeschrift (1965 herdrukt in het jubileumjaarverslag 2005), daarna gedrukt als aparte uitgave.

volledig invulling gegeven aan de driedelige doelstelling van 'Oud Broek': het dorps- en landschapsschoon te beschermen en waar mogelijk te vermeerderen, het gevoel voor het eigen dorpskarakter bij de ingezetenen te stimuleren, en de plaatselijke geschiedenis te bestuderen, respectievelijk vast te leggen.

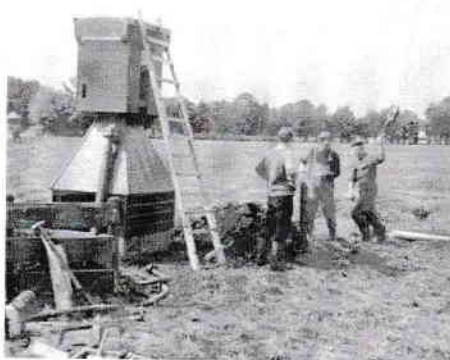
Van het driemanschap van het eerste uur, trad Niemeijer (voorlopig) af in 1976, Mars in 1978 en Bruigom in 1980. Allen ontvingen het erelidmaatschap der vereniging.

J.W. Niemeijer
(zomer 2008)
met dank aan J.P. Mars

1)

2)

3)

Opbouw van de gerestaureerde molen van "Oud Broek in Waterland" aan het Breed, 1 september 1967 (Foto's: J.W. Niemeijer).

Foto op de vorige blz.: J.P. Mars op de ladder, geheel onderaan de molenmaker Rem (Wormer) en op de molen zijn zoon.

- 1) Van links naar rechts: M. Goedmaat, J. Visser (met pijp), J.P. Mars.
- 2) Rem jr. (zoon van de molenmaker), zijn zwager en M. Goodman.
- 3) Op de rug gezien: J.P. Mars.

Veranderingen in het dorpsbeeld

Het jaar 2008 gaat de Waterlandse geschiedenisboekjes in als 'het jaar van de nieuwe Geertje Pols lantaarnpalen', welke in de toekomst misschien 'Dick en Letty Broeder lantaarnpalen' genoemd zullen worden. Er is de afgelopen jaren veel geschreven over het verwachte straatbeeld 2008, wanneer de detonerende UFO's het beschermd dorpsgezicht niet meer zouden ontsieren. Het resultaat heeft onze verwachtingen ver overtroffen. U zult het met ons eens zijn dat het aanzicht van ons bijzondere dorp, zowel overdag als 's nachts, zienderogen is verbeterd. Voor beeldvorming uit de glorie tijd van Broek in Waterland (18de tot begin 19de eeuw) hoeft niet meer om de straatverlichting heen te worden gefotografeerd cq. gefilmd.

Afgezien van de cultuurhistorisch verantwoorde Broeker straatverlichting vormt restauratie van de voormalige pastorie en leerkamer (Kerkplein 11-12), evenals vorig jaar, de voornaamste verandering in het dorpsbeeld. In 2007 betrof het een tijdelijke 'Christo-verpakking' ter bestrijding van (bonte knaag)kevers en zwammen, zie Jaarverslag 2007. In 2008 herrees het markante rijksmonument weer in volle glorie aan het Havenrak, met grote dank de nieuwe eigenaren Pamela en Karel van der Schaar. Mede door de gedeeltelijk publieke functie als gastenverblijf vormt de voormalige pastorie weer een prominent 'visitekaartje' van het beschermd dorpsgezicht, vooral vanaf het water.

Bijlage: Commissie Stads- en Dorpsbeheer 2008, geeft een opsomming van (bij de gemeente Waterland aangevraagde) grootschalige en kleinschalige veranderingen binnen het beschermd dorpsgezicht en directe omgeving. Het merendeel heeft niet of nauwelijks consequenties voor het aanzicht, maar op een aantal restauraties en verbouwingen (veelal gestart in 2007) kan specifiek worden geattendeerd.

Restauratie van het voormalige 'wolwinkeltje' (Roomeinde 12) kwam gereed en restauratie van Keerngouw 1 werd eind 2008 opgestart. Restauratie van een voormalige bakkerij (Havenrak 1, beter bekend als het voormalige antiekwinkeltje van mw W. Bruigom-Six), werd door Vereniging Hendrick de Keyser voortgezet. In het Jaarverslag 2007 werd voor dat pand een 'gedenkteken A.P. Bruigom (1908-1992)' aangekondigd. Deze zal in 2009 daadwerkelijk in de fundering worden aangebracht. Tegelijkertijd zal de oorspronkelijke Geertje Pols lantaarnpaal worden hersteld, waarvoor de Vereniging Oud Broek een koperen kroonlantaarn heeft geschonken aan de Vereniging Hendrick de Keyser.

'Broekermeerdijk 9', met nieuwe dakkapel.

In 2008 is gewerkt aan het aanzicht van Broekermeerdijk 9, waarbij wij vooral attenderen op de grappige dakkapel. Een minder opvallende, maar wel grootschalige, restauratie vindt plaats aan Dorpsstraat 17. Met aanleg van een nieuwe tuin zal behoud van het woongedeelte van deze voormalige boerderij begin 2009 worden voltooid. De naastgelegen tuin van Parallelweg 1 veranderde van gras- naar een minder groen grindveldje.

Bij het woonhuis Dorpsstraat 24 is eveneens invulling gegeven aan dorpsherstel. In samenwerking tussen de gemeente Waterland en de eigenaar werd besloten om het dichte struikgewas op de hoek van de Laan en de Dorpsstraat te vervangen door een tweetal jonge bomen. Zeer lovenswaardig dat er weer twee bomen groeien aan het begin van de 'Laan'; een verwijzing naar het groene karakter van het betreffende straatje in voorgaande eeuwen. In de tweede helft van 2008 verrezen de contouren van twee omvangrijke woonhuizen op het perceel van Molengouw 23. Hoewel de Molengouw hiermee meer 'allure' krijgt dan het boeren landweggetje ooit heeft gehad, biedt de cultuurhistorisch verantwoorde vormgeving zeker een verrijking van het dorpsbeeld. De nabij gelegen nieuwbouw op de voormalige locatie van Peuterspeelzaal Het Stokpaardje wacht op voltooiing met een groenvoorziening.

Twee omvangrijke woonhuizen in Waterlandse bouwstijl verrezen in 2008 op de plaats van het oorspronkelijke woonhuis 'Molengouw 23'.

Het meest opvallend schilderwerk betrof in 2008 Zuideinde 6 en Zuideinde 10, met daartussen 'De grote walvis' (Zuideinde 8) en 'De kleine walvis' (Zuideinde 8a). Door het terugbrengen van een frisse Waterlandse kleurstelling is hier (weer) een harmonisch geheel ontstaan, dat het echt waard is te worden toegevoegd aan het beschermd dorpsgezicht, zoals wordt voorgesteld in het nieuwe bestemmingsplan van Broek in Waterland.

De T-kruising van het Nieuwland en de Keerngouw werd eind 2008 nadrukkelijk verbeterd, maar de meest spraakmakende bijdrage van Openbare Werken van de gemeente Waterland aan het behoud en herstel van het dorpsbeeld, betrof de vernieuwing van het houten hekwerk langs de trekvaart aan de Eilandweg. De indruk was gewekt dat het oude verzakte hekwerk zou worden vervangen door een hoger plastic hek. Mede dankzij adequate reacties van leden van de Vereniging Oud Broek, woonachtig aan de Eilandweg, werd gelukkig toch een echt houten hekwerk gekozen. Vanwege de (verkeers)veiligheid heeft het nieuwe hekwerk twee in plaats van één dwarslat, overeenkomstig het (eveneens bijgewerkte) hekwerk van de Langebrug tussen Zuideinde en Wagengouw. Het frisse witte hekwerk voegt zich prima in het dorpsbeeld, zeker als het op korte termijn weer een beetje 'authentiek' gaat verzakken.

Het houten hekwerk langs de Eilandweg rond 1900. Ook destijds (al) gedeeltelijk verzakt.

Een andersoortige verandering in het dorpsbeeld 2008 vormen de vier gedichten, die in het najaar zijn aangebracht op de blinde muren van de Buitenweeren. Dergelijke muurgedichten, door heel Waterland aangebracht op diverse muren, veelal in de nieuwbouwwijken, zijn een project van Stichting Areopagus. Rieks Hoogenkamp is het brein achter dit project. Toen in de binnenstad van Monnickendam het 650 jarig bestaan gevierd zou gaan worden, bedacht hij dat er ook eens wat vrolijks in de nieuwbouw moest gebeuren. Deze gedachte kreeg vorm in een vierjarenplan voor heel Waterland, waarbij met de diverse woningbouwverenigingen locaties gezocht werden om gedichten over dieren in Waterland aan te brengen. De grafisch ontwerpster van de Waterlandse gedichten is Nancy Koot en de uitvoerend kunstenaars zijn Titiana Husslage en Carolien Broersen.

De eerste vier gedichten zijn aangebracht op de flatgevels van de Cornelis Dirckzoonlaan in Monnickendam. In Marken is er één, in IJpendam zijn er zes, in Watergang twee, in Monnickendam zes en in Broek in Waterland vier. Op het gemaal tussen Monnickendam en Marken is het gedicht 'De Zwanen' te lezen. In het voorjaar van 2009 worden mogelijk nog muurgedichten gerealiseerd in Zuiderwoude en Uitdam. Over het hele project komt een boekje (literair / culturele wandelingen) en setjes ansichtkaarten. Op 27 Juni 2009 zal het project 'Muur-, lucht- en landschilderingen' worden afgesloten. De viering zal plaats vinden in de kerk van Broek in Waterland.

Nu even specifiek iets over de muurschilderingen van Broek in Waterland. Op de Buitenweeren (van de kant van het Nieuwland) komt u daar achtereenvolgens tegen: de Egel, de Eend, de Roodborst en de Slak. Voor de vormgeving van deze gedichten is gekozen voor een verbinding tussen het oude en het nieuwe dorp. Met andere woorden, de versieringen en kleuren zijn gebaseerd op bestaande ornamenten en kleuren in het beschermd dorpsgezicht. De omlijsting van de titel 'Eend' heeft bijvoorbeeld de vorm van het bovenlicht van Roomeinde 6. De versiering rond dit gedicht is gebaseerd op de gevel van Erven 5 en de kleur is geïnspireerd op het veel voorkomende Bentheimer in een wat roomwitter versie.

Hiernaast en op de vorige pagina twee van de vier muurgedichten op de blinde muren van de Buitenweeren.

In 2009 kijken we nieuwsgierig uit naar de restauratie van het gedeeltelijk afgebrande historische erfgoed 'De Erven 34-36' en het nieuwe houten woonhuis op de locatie Keerngouw 18, zie: *Bijlage CSDB 2008*. We volgen met belangstelling en alertheid de planvorming omtrent Veenderijvaart, Broekerhaven, Van Disweg, Eilandweg en Hellingweg.

Met enige weemoed wachten wij af wat zal verrijzen op de kale plek waar tot voor kort de authentieke boerderij Wagengouw 7 heeft gestaan. Het aangevraagde stenen woonhuis heeft nauwelijks kenmerken van de gesloopte stolpboerderij. En dat terwijl de actieve 'Stichting Vrienden van de Stolp' blijft waarschuwen, dat er al vele jaren achtereen meer typisch Noord-Hollandse stolpboerderijen worden gesloopt dan gerestaureerd of herbouwd.

'Wagengouw 7', voor sloop van de authentieke stolpboerderij.

Overzicht van baten en lasten over het jaar 2008

Inkomsten	2007	2008	Uitgaven	2007	2008
Saldo bank 01-01-2008		€ 9.943,81	Lidmaatschappen	€ 102,52	€ 137,90
Contributies	€ 3.858,50	€ 4.845,00	Bestuurskosten	€ 512,62	€ 615,10
Giften	€ 75,00	€ 442,50	Verzekeringen	€ 42,37	€ 42,70
Rente	€ 246,40	€ 246,40	Bankkosten	€ 133,02	€ 122,80
Verkoop artikelen	€ 647,00	€ 53,50	Publicaties	€ 3.322,15	€ 3.515,27
Rondleidingen	€ 370,00	€ 895,00	Bijeenkomsten	€ 275,30	€ 792,80
Diversen	€ 1.006,40	€ 36,50	Weidemolen	€ 0,00	€ 23,80
			Beheer collectie	€ 1.149,85	€ 49,54
			Kosten Open Monumentendag	€ 365,01	€ 0,00
			Wilhelmina tempel	€ 0,00	€ 1.701,69
			Representatie	€ 147,00	€ 139,48
			Diversen	€ 983,50	€ 135,64
			Kasverschil		€ 0,35
			Eindsaldo bank 31-12-2008		€ 9.185,64
Totaal	€ 6.203,30	€ 16.462,71	Totaal	€ 7.033,34	€ 16.462,71

	2007	2008
Inkomsten	€ 6.203,30	€ 6.518,90
Uitgaven	€ 7.033,34	€ 7.277,07
Saldo negatief	-€ 830,04	-€ 758,17

Begroting 2009

Inkomsten		Uitgaven	
Contributies	€ 5.000,00	Lidmaatschappen	€ 130,00
Giften	€ 500,00	Bestuurskosten	€ 200,00
Verkoop artikelen	€ 200,00	Verzekeringen	€ 50,00
Rondleidingen	€ 1.200,00	Bankkosten	€ 120,00
Foto's Havenrak	€ 1.000,00	Publicaties Broeker Bijdrage	€ 1.350,00
		Publicaties oudbroek.nl	€ 1.950,00
		Jaarverslag	€ 1.650,00
		Bijeenkomsten	€ 1.250,00
		Weidemolen	€ 100,00
		Beheer collectie	€ 300,00
		Open Monumentendag 2009	€ 250,00
		Wilhelmina tempel	€ 100,00
		Representatie	€ 250,00
		Diversen	€ 200,00
Totaal	€ 7.900,00	Totaal	€ 7.900,00

Opmerkingen bij financieel overzicht 2008

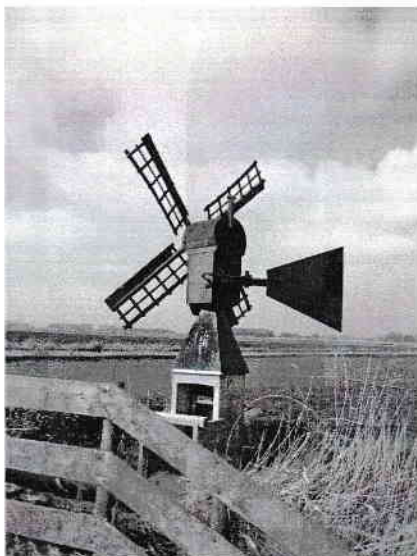
In tegenstelling tot voorgaande jaren is het banksaldo opgenomen in het overzicht van baten en lasten. De Vereniging Oud Broek kent geen kasgeld, alle betalingen verlopen via de bank.

Baten en lasten: In het saldo *bank* zijn beide bankrekeningen (een lopende en een spaarrekening) opgenomen.

Saldo: Het saldo negatief in 2008 is veroorzaakt door de uitgaven voor de Wilhelmina tempel. Eind 2008 heeft de vereniging voor de Wilhelmina tempel een stichting opgericht, waarin € 7.500,-- particulier geld is gestort. De – tot dusver gemaakte – kosten voor de Wilhelmina tempel, groot € 1.701,69, zijn begin januari 2009 op rekening van de vereniging gestort. Derhalve zou er geen negatief saldo zijn, doch een positief saldo, groot €943,52.

Rondleidingen: De vereniging is in 2008 veel actiever geweest in het rondleiden van groepen door Broek in Waterland. Verder komt het bedrag veel hoger uit door de verhoging van het tarief van € 25,00 naar € 40,00 per uur voor een groep van maximaal 25 personen.

Machtigingsformulier: Bij 'Kijk op Oud Broek in Waterland', verspreid in december 2008, hebben de leden een formulier ontvangen met het verzoek de vereniging te machtigen het lidmaatschapsgeld automatisch te kunnen incasseren. Ruim een derde van de leden heeft hier inmiddels positief op gereageerd. Heel hartelijk dank hiervoor.

Bomenfonds: Het door de vereniging beheerde Bomenfonds heeft eind 2008 een saldo van € 1.723,70. Er is dit jaar niets uitgegeven en de rente bedraagt € 51,19.

In de weilanden achter het veenweidemolentje van de vereniging Oud Broek plaatste familie N. Spaans een tweede exemplaar. Voor het aangezicht van het veenweidegebied richting Overleek en Monnickendam is één plus één hier nadrukkelijk meer dan twee.

**Bijlage: Commissie Stads- en Dorpsbeheer 2008.
Uitgebrachte adviezen, betreffende beschermd dorpsgezicht e.o.:**

Broekermoordijk 7: Vervangen van houten kozijnen door kunststof kozijnen.

► Advies: 1 april 2008: Niet akkoord.

De betreffende woning ligt in het beschermde dorpsgezicht van Broek in Waterland. Volgens de gebiedsgerichte criteria in de welstandsnota is het gebruik van kunststof hier niet toegestaan. Kunststof hoort ook niet thuis in de historische kern van Broek in Waterland. Kunststof toont zich anders en het verweert anders dan hout. Kunststof heeft een doodts uiterlijk. Hout leeft meer. Het betreffende huis is bovendien een historisch bouwwerk uit 1923. Het gebruik van het materiaal hout hoort bij de traditioneel ambachtelijke uitstraling van deze woning. De CSDB ziet derhalve graag een oplossing in hout.

De Erven: Keerlus verbeteren:

► Advies: 9 december 2008: Aanhouden.

De commissie adviseert om de nieuw aan te leggen bestrating in uiterlijk aan te passen aan de al bestaande bestrating. Zij adviseren om af te zien van de betonnen schampblokken, maar hiervoor rond het perkje een laag metalen hekwerkje te gebruiken.

De ruimte voor het gemaal en de kasten van NUON en CAI kunnen met metalen palen worden beschermd. De CSDB adviseert verder de trottoirbanden aan de randen 3 cm. lager dan de rooilijn (dus iets verdiept) aan te leggen.

Tevens adviseert de commissie om pas met de aanleg te beginnen nadat de restauratie van De Erven 34-36 voltooid is, om kapot rijden door bouwverkeer tegen te gaan.

De Erven 2: Gedeeltelijk veranderen en vernieuwen van de indeling van de verdieping van gemeentelijk monument.

► Advies: 4 maart 2008: Akkoord.

De Erven 34-36: verbouwen en restaureren van rijksmonument.

► Advies: 5 februari 2008: Aanhouden.

De CSDB geeft aan dat de vorm van het monumentale voorhuis ongewijzigd dient te blijven. De CSDB geeft aan dat het voorhuis van grote waarde is, zeker gezien de waardevolle achttiende-eeuwse theekoepel die geïncorporeerd is in het voorhuis. De CSDB hoopt van harte dat het voorhuis, dat in slechte staat verkeert, spoedig gerestaureerd kan worden.

De CSDB geeft aan dat zij in principe akkoord kan gaan met het terugbouwen van een nieuw volume achter het voorhuis, met een hogere kap. De overschrijding van de oorspronkelijke nokhoogte dient wel zo klein mogelijk te zijn. Zij geeft alleen wel aan dat de aansluiting met het voorhuis gewijzigd dient te worden; de aanbouw dient visueel losser te komen te staan van het voorhuis. Dit kan bewerkstelligd worden door het maken van een schilddak op de achteraanbouw en door het loskoppelen van het dak van de achteraanbouw van het voorhuis. Dit zorgt voor een betere overgang van voorhuis naar achteraanbouw. De CSDB merkt op dat de achteraanbouw geheel nieuw zal zijn en dat dit best tot uitdrukking mag komen in het bouwplan. De raamindeling van de gevel behoeft niet gekopieerd te worden van de originele achteraanbouw, die helaas totaal verloren is gegaan door brand. De raamindeling van de nieuwe achteraanbouw, die ook breder zal worden, dient meer te verwijzen naar de ruimtes die erin worden gecreëerd. De uitwerking van de aanbouw dient wel in Broeker stijl te geschieden.

De CSDB geeft tevens aan dat de nieuwe aanbouw ook kan worden gerealiseerd met een verdiepte begane grondvloer. Door de aanbouw een lagere begane grondvloer te geven, zal de hogere kap van de aanbouw ook lager uitkomen ten opzichte van het voorhuis. Het voorhuis zal ook in deze variant bij de kap losgekoppeld moeten zijn van de nieuwe achteraanbouw.

De CSDB meldt aan de planindieners dat hij beide opties voor de realisering van de aanbouw kan uitwerken. Zij ziet de gewijzigde tekeningen met belangstelling tegemoet.

► Advies: 27 mei 2008: Aanhouden.

De CSDB gaat op hoofdlijnen akkoord met de nokhoogte, de vloerhoogtes en de onderkeldering van het voorhuis. Zij is verheugd dat deze aanvraag door een nieuwe eigenaar weer is opgepakt en tevens is aangepast. Restauratie van dit belangrijke rijksmonument is namelijk hard nodig, vanwege de slechte staat.

De CSDB adviseert wel om de goot omlaag te brengen van de achteraanbouw met circa 25cm om zo te bezien of dit tot een beter gevelbeeld leidt aan de langsgevels en de achtergevel. De aanwezige aanvrager en plantekenaar gaan akkoord om deze aanpassing door te voeren en om deze nader te bespreken in petit comité van de CSDB, met de dhr Boezaard en dhr Kwakman. Dit vanwege de wens tot snelle voortgang in verband met de resterende korte termijn voor deze aanvraag.

► Advies: 22 juli 2008: Akkoord.

Het bouwplan is aangepast conform de opmerkingen van de vergadering van 27 mei 2008.

Eilandweg: Vernieuwen hekwerk (langs trekvaart).

► Advies: 5 februari 2008:

De CSDB gaat akkoord met het vernieuwen van het (houten) hekwerk en het toevoegen van een extra tussenregel.

Havenrak 1: Gedeeltelijk verbouwen van woonhuismonument.

► Advies: 24 juni 2008: Aanhouden.

De commissie is van mening dat dit rijksmonument eerst bezocht moet worden, alvorens een ad-

vies uit te kunnen brengen. De heer S. Kwakman zal hiervoor een afspraak maken en samen met de heer A. Boezaard de situatie ter plaatse beoordelen.

► Advies: 22 juli 2008: Aanhouden.

Situatie is nog niet ter plaatse beoordeeld. Tijdens vergadering is gebeld met vereniging Hendrick de Keyser. In verband met vakantie van de heer Kwakman is afgesproken dat volgende maand een afspraak ter plaatse wordt gemaakt. Aanhouden totdat situatie ter plaatse beoordeeld is.

► Advies: 19 augustus 2008: Niet akkoord tenzij.

Niet akkoord tenzij de detaillering en profilering nader wordt uitgewerkt en meer recht doet aan de oorspronkelijke toestand van het rijksmonument.

Het doel van het bouwplan is de oorspronkelijke structuur in het pand terug te brengen. Op basis van een historische verkenning is deze structuur onderzocht. Tijdens de vergadering worden de resultaten van dit nader onderzoek door Hendrick de Keyser uitgereikt. Er wordt door Hendrick de Keyser ook nog een kleuronderzoek uitgevoerd, dat betrekking heeft op zowel het interieur als het exterieur.

De commissie is blij met het plan, de algehele toestand van het pand is namelijk niet best. De heer A. Boezaard heeft namens de commissie de situatie ter plaatse opgenomen. De trap uit Graft de Rijp bij voorkeur laten zitten, maar dit is geen heet hangijzer.

► Advies: 16 september 2008: Akkoord.

Keerngouw 1: Plaatsen van een dakkapel en het wijzigen van een kozijn.

► Advies: 11 november 2008: Akkoord.

De kleine dakramen worden 4-pans groot. Hetzelfde geldt voor het dakraam op de voorbouw. De afstand tussen beide dakkapellen is minder dan 1,5m., maar hier akkoord bevonden gezien de maatvoering en verhouding ten opzichte van het geheel.

Keerngouw 18: Geheel vernieuwen en vergroten van een woonhuis met bijgebouw.

► Advies: 22 juli 2008: Aanhouden.

Het bouwplan wordt aanhouden tot de volgende vergadering. Tijdens de volgende vergadering is er weer een volledige commissie aanwezig, wat noodzakelijk is bij de beoordeling van dit bouwplan. Ook dient de architect hierbij aanwezig te zijn om een toelichting bij het bouwplan te geven. De Commissie heeft bezwaar tegen huidig ontwerp.

Het type dakvorm (mansardekap) komt niet of nauwelijks in Broek in Waterland voor. De stijl van de woning dient aangepast te worden aan de bestaande woning en de omgeving. De hoogtematen van de naburige panden zijn naar mening van de commissie niet naar waarheid getekend op tekening ba01.

De commissie spreekt ook zijn zorgen uit over de grote volumes van woningen die kunnen ontstaan door het nieuwe bestemmingsplan.

► Advies: 19 augustus 2008: Bezwaar.

De heer Henk Wadman jr. is bij de planbeoordeling aanwezig en zet de gedachte achter het plan uiteen. De commissie is van mening dat het ontwerp door zijn volume en uiterlijke verschij-

ningsvorm te veel aanwezig is in het straatbeeld. De omgeving vraagt om een ander type woonhuis. Het toepassen van een zadeldak in plaats van een mansardekap zal hier zeker aan bijdragen, maar ook dan zal de compositie rustiger moeten worden dan hij nu is. Nadat met de hoofdvorm kan worden ingestemd, beoordeelt de commissie de detaillering en het materiaalgebruik. Verder vraagt de commissie aandacht voor de schaal waarop de belendingen zijn getekend; zijn deze belendingen 'op ware grootte' ingetekend?

► Advies: 16 september 2008: Op hoofdlijnen akkoord.

De te gebruiken materialen zullen worden bemonsterd en aangeleverd. De houten delen worden grijs geschilderd, met donkergroen voor de draaiende delen. Dakpannen: Oudhollandse pan (rood). De windveren worden gebroken wit geschilderd.

Kerkplein 6: Plaatsen tweetal dakkapellen in het achtergevel dakvlak.

Het bouwplan is beoordeeld op grond van de criteria Beschermd Monumenten en Dakkapellen uit de gemeentelijke welstandsnota.

► Advies: 24 juni 2008: Bezwaar.

De voorgestelde dakkapellen tasten het ter plaatse aanwezige dakvlak van dit rijksmonument in te hoge mate aan. Verder zijn de dakkapellen niet in overeenstemming met de objectgerichte criteria voor dakkapellen uit de welstandsnota. Er resteert te weinig ruimte boven de dakkapellen en de stahoogte in de dakkapellen is te gering. De dakdoorsnede is onvoldoende om dakkapellen te plaatsen.

Kerkplein 10: Plaatsen dakramen op rijksmonument.

► Advies: 1 april 2008: Akkoord.

► Advies: 27 mei 2008: Akkoord.

Kerkplein 11: wijziging positie dakramen.

► Advies: 16 september 2008: Akkoord.

Voor het plan is eerder een bouwvergunning verleend. Uit het oogpunt van het behoud van het monument moet voor het aanbrengen van de 6-pans dakramen worden afgeweken van de verleende bouwvergunning. Door het gewijzigde plan kunnen de spanten van het pand behouden blijven. Deze wijziging is daarom in het kader van het behoud van het monument. Dit is volgens de commissie voldoende reden om af te wijken van de vergunning. De commissie gaat dan ook akkoord. De heer Kwakman neemt voor deze behandeling geen deel aan de besluitvorming.

Laan 20: Plaatsen diverse bouwwerken op achtererf.

► Advies: 11 november 2008: Aanhouden.

De informatie is ontoereikend qua maatvoering en qua informatie over de plaats van de schutting. De onderlinge samenhang binnen het geheel ontbreekt. En het is onduidelijk of het bijgebouwtje betrokken moet worden bij deze aanvraag. De commissie betreurt dat de haag inmiddels verdwenen is.

► Advies: 9 december 2008: Niet akkoord tenzij.

Niet akkoord tenzij de ombouw van de afvalbakken 70 cm. tot 1.00m. naar achteren verplaatst wordt. Bij het te ver naar voren plaatsen wordt het doorzicht belemmerd en gaat de ombouw deel

uit maken van de voorgevel. De hoogte van de schutting (2.00 m.) gaat over de max. hoogte van 1.80 m. heen, maar dit stuit hier niet op bezwaren gezien de locatie achter het huis. Het prieel wordt uitgevoerd in donkerrood, dezelfde kleur als delen van het huis. De commissie doet de suggestie om opnieuw een haag te gebruiken als erfafscheiding.

Molengouw 44: Oprichten bijgebouw.

► Advies: 27 mei 2008: Akkoord.

Nieuwland 32: Plaatsen twee schoollokalen.

► Advies: 11 november 2008: Aanhouden.

De commissie heeft voorkeur voor lokalen met een meer permanent karakter die qua vorm, locatie en materiaal meer in overeenstemming zijn met het hoofdgebouw.

In een advies in 2007 naar aanleiding van het voornemen een berging en fietsenberging te plaatsen heeft de CSDB de wens uitgesproken dat op het onderhavige perceel niet een te grote verrommeling optreedt door plaatsing van allerlei kleine bergingen. De CSDB heeft een voorkeur voor het combineren van de berging en de fietsenstalling tot één gebouw met een eenduidige uitstraling. De gebiedsgerichte criteria van de welstandsnota geven aan dat de architectuur moet bijdragen aan zowel het continue beeld en de sfeer van het dorp als aan de herkenbare identiteit van de individuele gebouwen. Het bijgebouw moet verder ondergeschikt zijn aan het hoofdgebouw. Gezien de ligging achterop het erf is een eenvoudige materiaal toepassing op zijn plaats. Na aanpassing van het plan was het advies: Akkoord.

Noordmeerweg 4: Oprichten woonhuis en bijgebouw.

Uitbreiden woonhuis aan de achtergevel:

► Advies: 18 september 2007: Niet akkoord.

De CSDB kan niet instemmen met het onderhavige plan. De elementen in de gevel (deuren, ramen etc.) dienen in een consistente verhouding te staan tot elkaar en de gevel als geheel. Bovendien past de roedenverdeling niet bij de oorspronkelijke architectuur van het pand. De aanpassingen dienen te worden uitgevoerd conform de architectonische vormtaal van het hoofdgebouw. De CSDB geeft aan dat er gezocht moet worden naar een consistentie in de gevelopeningen. Er dient een consistent hoofdvolume met een passende aanbouw, of een nieuw hoofdvolume te ontstaan, vooropgesteld dat een en ander binnen het bestemmingsplan past.

Oprichten woonhuis en bijgebouw:

► Advies: 29 april 2008: Aanhouden.

Het volume (van het woonhuis) is akkoord. De CSDB geeft aan dat de onderdelen, zoals dakpellen, wel kloppend getekend dienen te worden. Deze moeten de juiste detaillering krijgen. De aanvrager van het bouwplan is aanwezig bij de behandeling. Hij meldt dat de wanden die nu nog op tekening in baksteen zijn aangegeven, óók in hout zullen worden uitgevoerd. Verder deelt hij mede dat hij, in tegenstelling tot wat op tekening is aangegeven, geen plakroeden wil in de nieuw te bouwen woning. De CSDB geeft hierop aan dat zij dan de nadere invulling van de houten gevels tegemoet zal zien. Zij meldt hierbij dat de gevels, wanneer deze in hout worden uitgevoerd, wel een goede stenen voeting dienen te krijgen. De CSDB adviseert voorts om de ruiten met eenzelfde staande diagonaal te laten vervaardigen. Verder dienen de ramen in de gevels op de begane grond hoger geplaatst te worden. De welstandsnota vereist dat de elementen in de gevel in een consistente verhouding tot elkaar dienen te staan en de gevel als geheel. De CSDB

doet tevens de suggestie om de bovenlichten in de dubbele deuren in de achtergevel te laten vervallen, in de linker zijgevel boven de deur een enkel bovenlicht te plaatsen en hier geen kleine ruitjes te plaatsen. Zij adviseert om een traditionele, ambachtelijke detaillering toe te passen. De CSDB ziet de aangepaste tekeningen van het woonhuis met belangstelling tegemoet.

► Advies: 24 juni 2008: Niet akkoord tenzij.

Niet akkoord tenzij de kozijndetaillering consistent wordt uitgevoerd. In de details worden nu nog glaslatten en stopverf getekend. De voorkeur van de commissie gaat uit naar stopverf. Belangrijk is dat de dikte van de roede ten hoogste 28 mm is.

Roomeinde 27: Plaatsen van twee dakkapellen op rechter zijdakvlak.

► Advies: 1 april 2008: Niet akkoord.

De CSDB heeft geen bezwaar tegen de plaatsing van dakkapellen op dit woonhuis en ook niet tegen de breedte van de dakkapellen. De dakkapellen dienen echter conform de criteria in de welstandsnota géén gesloten kistachtige borstwering te hebben. De dakkapellen dienen aangepast te worden aan de criteria in de nota. Ze moeten derhalve terugvallen in het dakvlak. Onder het kozijn dienen minimaal 3 pannen te zijn. Voor de detaillering van de dakrand van de dakkapellen verwijst de commissie naar het boeiiboord van de erker aan de voorgevel.

Roomeinde 37-39: Plaatsing twee dakramen.

► Advies: 29 april 2008: Niet akkoord.

De CSDB kan niet akkoord gaan met de plaatsing van de twee grote dakramen in het dakvlak van dit rijksmonument. Zij geeft aan dat zij wel akkoord kan gaan met de plaatsing van één Velux dakraam met de maat M04, 97cm x 79cm, onderaan in het dakvlak. De CSDB kan in verband met het belang van het monumentale dakvlak niet instemmen met een tweede dakraam boven het onderste dakraam. Het welstandsbeleid voor stolpen is er bovendien op gericht om de structuur en de hoofdkarakteristieken van de stulp te behouden. De gesloten, massieve dakvlakken vormen hiervan een belangrijk onderdeel. De CSDB kan wel instemmen met een tweede dakraam, maat M04, 97cm x 79cm, onderaan in het dakvlak, op lijn met het eerste dakraam met dezelfde afmeting. De objectgerichte welstandscriteria voor stolpen bepalen ook dat dakramen op een rij dienen te worden geplaatst.

► Advies: 19 augustus 2008: Niet akkoord tenzij.

Niet akkoord tenzij tweemaal een Velux F06 (afmeting 0,66 x 1,18 meter) wordt geplaatst met een tussenruimte van 0,70 meter, zodat tussen de dakvensters 3 rijen met dakpannen overblijven.

De commissie is van mening dat de gekoppelde dakvensters, zoals in het aangepaste bouwplan voorgesteld, een te grote inbreuk op het dakvlak vormen. Er kunnen wel twee dakvensters worden geplaatst, maar dezen dienen dan los van elkaar, niet boven elkaar, in het dakvlak te liggen.

Roomeinde achter 45: Plaatsen raamkozijn en dakvenster.

► Advies: 19 augustus 2008: Akkoord.

Het bouwplan voldoet naar oordeel van de CSDB aan redelijke eisen van welstand.

ir. Sjef Kwakman, architect

Informatie over Vereniging Oud Broek

Op 5 april 1965 werd de Historische Vereniging Oud Broek in Waterland opgericht. De vereniging stelt zich ten doel *'het dorps- en landschapsschoon van Broek in Waterland [...] te bewaren, te beschermen en waar mogelijk te vermeerderen'*. Dit betekent dat de Oud Broek zich actief inzet voor de handhaving van het beschermde dorpsgezicht, de bescherming van karakteristieke panden daarbuiten, en ook van het kwetsbare veenweidelandschap in de omgeving van het dorp.

Daarnaast wil de vereniging het gevoel voor het eigen karakter van het dorp bij zijn ingezetenen ontwikkelen en de plaatselijke geschiedenis bestuderen en vastleggen. Hiertoe verzorgt Oud Broek rondleidingen, lezingen en excursies, brengt ze publicaties uit en onderhoudt ze een waardevolle historische collectie.

Oud Broek wil graag een actieve vereniging zijn, van en voor iedereen die het 'mooiste dorp van Noord-Holland' een warm hart toedraagt. Nieuwe leden krijgen een welkomstpakket, bestaande uit enkele jaarverslagen en Broeker Bijdragen (over uiteenlopende onderwerpen uit de Waterlandse geschiedenis). De leden worden vervolgens op de hoogte gehouden van ontwikkelingen in het dorpsbeeld; dragen via de contributie bij aan het behoud van historische geschriften en voorwerpen omtrent het dorp; krijgen de gelegenheid tot het bijwonen van lezingen en excursies over Broek in Waterland en omgeving; ontvangen het jaarverslag en nieuwe Broeker Bijdragen.

Inwoners van Broek in Waterland zijn lid voor minimaal € 10,- per jaar. In verband met verzendkosten is de contributie voor leden buiten Broek in Waterland minimaal € 12,50 per jaar. De penningmeester heeft daarbij een sterke voorkeur voor contributie-betaling door middel van automatische incasso.

Voor meer informatie over Oud Broek kunt u terecht op:
www.oudbroek.nl, zie blz. 2, 7 en 14 van dit jaarverslag.

Eind 2008 is begonnen met restauratie van 'Keerngouw 1'.

*De foto's op de voorkaft, blz 2, 6, 9, 11
zijn gemaakt door Ria Houweling-Bouwman.*

*De foto's op blz. 8, 15, 16, 17, 27, 33
gemaakt door bestuursleden van Oud Broek.*

*Alle overige foto's in dit jaarverslag zijn gemaakt
door Jan de Waal.*